Переклад виконано
ДП «ДЕРЖАВТОТРАНСНДІПРОЕКТ»
Липень 2019

Цей документ є винятково інструментом документації,
укладачі не несуть жодної відповідальності за його зміст

ДИРЕКТИВА 2006/123/ЄС ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДИ

від 12 грудня 2006 року

про послуги на внутрішньому ринку

ЗМІСТ

Абревіатури 5
Перелік acquis communautaire, на які є посилання в Директиві 5
ГЛАВА I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ 42
Стаття 1 Тема 42
Стаття 2 Сфера застосування 43
Стаття 3 Зв'язок з іншими положеннями законодавства Співтовариства 44
Стаття 4 Визначення 45
ГЛАВА II АДМІНІСТРАТИВНІ СПРОЩЕННЯ 47
Стаття 5 Спрощення процедур 47
Стаття 6 Пункти єдиного контакту 48
Стаття 7 Право на інформацію 49
Стаття 8 Процедури, які надають електронними засобами 50
ГЛАВА III СВОБОДА ЗАСНУВАННЯ ДЛЯ ПОСТАЧАЛЬНИКІВ 50
РОЗДІЛ 1 Дозвіл 50
Стаття 9 Дозвільні режими 50
Стаття 10 Умови для надання дозволу 51
Стаття 11 Тривалість надавання дозволу 52
Стаття 12 Відбір з декількох кандидатів 53
Стаття 13 Процедури надання дозволів 53
РОЗДІЛ 2 Вимоги, які заборонені або підлягають оцінці 54
Стаття 14 Заборонені вимоги 54
Стаття 15 Вимоги для оцінювання 56
ГЛАВА IV ВІЛЬНИЙ РУХ ПОСЛУГ 58
РОЗДІЛ 1 Свобода надання послуг та пов'язані з цим винятки 58
Стаття 16 Свобода надання послуг 58
Стаття 17 Додаткові відступи від свободи надання послуги 59
Стаття 18 Відступи в окремих випадках 61
РОЗДІЛ 2 Права отримувачів послуг 62
Стаття 19 Заборонені обмеження 62

Стаття 20 Недискримінація 62
Стаття 21 Допомога отримувачам 63
ГЛАВА V ЯКІСТЬ ПОСЛУГ 64
Стаття 22 Інформація про постачальників та їхні послуги 64
Стаття 23 Страхування професійної відповідальності та гарантії 66
Стаття 24 Комерційні повідомлення регульованих професій 67
Стаття 25 Мультидисциплінарна діяльність 68
Стаття 26 Політика щодо якості послуг 68
Стаття 27 Вирішення спорів 69
ГЛАВА VI АДМІНІСТРАТИВНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО 70
Стаття 28 Взаємна допомога – загальні зобов'язання 70
Стаття 29 Взаємна допомога – загальні зобов'язання держави-члена заснування 71
Стаття 30 Нагляд держави-члена заснування у разі тимчасового переміщення постачальника до іншої держави-члена 72
Стаття 31 Нагляд держави-члена, де надається послуга, у разі тимчасового переміщення постачальника послуг 72
Стаття 32 Механізм попередження 73
Стаття 33 Інформація про бездоганну репутацію постачальників 74
Стаття 34 Супровідні заходи 74
Стаття 35 Взаємна допомога у разі вилучення окремих випадків 75
Стаття 36 Вжиття заходів 76
ГЛАВА VII ПРОГРАМА НАБЛИЖЕННЯ 76
Стаття 37 Кодекси поведінки на рівні Співтовариства 76
Стаття 38 Додаткова гармонізація 76
Стаття 39 Взаємне оцінювання 76
Стаття 40 Процедура комітету 77
Стаття 41 Положення про перегляд 78
Стаття 42 Поправка до Директиви 98/27/ЄС 78
Стаття 43 Захист персональних даних 78
ГЛАВА VIII ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ 79
Стаття 44 Транспозиція 79

Стаття 45 Набрання чинності 79
Стаття 46 Адресати 79
ТАБЛИЦІ ВІДПОВІДНОСТІ (*) *(витяг)* 80

Абревіатури

ВВП – внутрішній валовий продукт

ГАТС – Генеральна угода з торгівлі послугами

ЄС – Європейський Союз

МСП – малі та середні підприємства

ПДВ – податок на додану вартість

CEN – Європейський комітет з стандартизації

CENELEC – Європейський комітет з питань електротехнічної стандартизації

ETSI – Європейський інститут телекомунікаційних стандартів

Перелік acquis communautaire, на які є посилання в Директиві

Висновок Європейського економічного та Соціального комітету (OB C 321, 08.09.2005, с. 113.)

Директива 1999/93/ЄС Європейського Парламенту та ЄС Ради від 13 грудня 1999 року про рамки Співтовариства для електронних підписів (OB L 13, 19.1.2000, с. 12).

Директива 2000/31/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 8 червня 2000 року про окремі правові аспекти послуг інформаційного суспільства, зокрема, про електронну торгівлю, на внутрішньому ринку (Директива про електронну комерцію) (OB L 178, 17.7.2000, с. 1).

Директива 2002/19/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 7 березня 2002 року щодо доступу до та зв'язку електронних комунікаційних мереж і пов'язаних об'єктів (Директива про доступ) (OB L 108, 24.4.2002, с. 7.)

Директива 2002/20/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 7 березня 2002 року про доступ до електронних комунікаційних мереж і послуг (Директива про авторизацію) (OB L 108, 24.4.2002, с. 21.)

Директива 2002/21/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 7 березня 2002 року щодо спільного регулювання рамок для електронних комунікаційних мереж і послуг (Рамкова директива) (OB L 108, 24.4.2002, с. 33.)

Директива 2002/22/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 7 березня 2002 року про універсальні послуги та права користувачів, що стосуються електронних комунікаційних мереж та послуг (Директиви про універсальні послуги) (OB L 108, 24.4.2002, с. 51).

Директива 2002/58/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 12 липня 2002 року стосовно обробляння персональних даних та захисту конфіденційності в секторі електронних комунікацій (Директива про захист персональних даних та електронні комунікації) (OB L 201, 31.7.2002, с. 37). Директива з поправками, внесеними Директивою 2006/24/ЄС (OB L 105, 13.4.2006, с. 54).

Директива 2002/83/ЄС Європейського Союзу Парламенту та Ради ЄС від 5 листопада 2002 року про страхування життя (OB L 345, 19.12.2002, с. 1). Директива з останніми змінами, внесеними Директивою 2005/68/ЄС.

Директива 2003/54/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 26 червня 2003 року про спільні правила для внутрішнього ринку електроенергії (OB L 176, 15.7.2003, с. 37). Директива з останніми змінами, внесеними Рішенням Комісії ЄС 2006/653/ЄС (OB L 270, 29.9.2006 р., с. 72).

Директива 2003/55/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 26 червня 2003 року щодо спільних правил для внутрішнього ринку природного газу (OB L 176, 15.7.2003, с. 57)

Директива 2004/18/ЄС Європейського Парламенту від 31 березня 2004 року про координацію процедур укладання державних договорів на виконання робіт, постачання товарів і надання послуг (OB L 134, 30.4.2004, с. 114). Директива з останніми змінами, внесеними Регламентом Комісії (ЄС) № 2083/2005 (OB L 333, 20.12.2005, с. 28).

Директива 2004/38/ЄС Європейського Парламенту і Ради ЄС від 29 квітня 2004 року щодо права громадян Союзу і членів їхніх сімей на пересування і вільне проживання на території держав-членів (OB L 158, 30.4.2004, с. 77).

Директива 2005/29/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 11 травня 2005 року про недобросовісну комерційну практику підприємств стосовно споживачів на внутрішньому ринку (Директива про недобросовісну комерційну практику) (OB L 149, 11.6.2005, с. 22).

Директива 2005/36/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 7 вересня 2005 року про визнання професійної кваліфікації (OB L 255, 30.9.2005, с. 22).

Директива 2006/43/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 17 травня 2006 року про статутний аудит річних рахунків та консолідованих рахунків (OB L 157, 9.6.2006, с. 87).

Директива 2006/48/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 14 червня 2006 року, що стосується доступу до діяльності кредитних установ та її ведення (OB L 177, 30.6.2006, с. 1.)

Директива 73/239/ЄЕС від 24 липня 1973 року про координацію законів, підзаконних та адміністративних положень, що стосуються доступу та ведення діяльності з прямого страхування, іншого ніж страхування життя (OB L 228, 16.8.1973, с. 3). Директива з останніми змінами, внесеними Директивою 2005/68/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС (OB L 323, 9.12.2005, с. 1).

Директива 95/46/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 24 жовтня 1995 року про захист осіб у зв'язку з обробкою особистих даних та про вільний рух таких даних (OB L 281, 23.11.1995, с. 31). Директива в редакції Регламенту (ЄС) № 1882/2003.

Директива 96/9/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 11 березня 1996 року про правову охорону баз даних (OB L 77, 27.3.1996, с. 20).

Директива 97/67/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 15 грудня 1997 року про спільні правила для розвитку внутрішнього ринку Співтовариства, поштові послуги та поліпшення якості обслуговування (OB L 15, 21.1.1998, с. 14). Директива з останніми змінами, внесеними Регламентом (ЄС) № 1882/2003 (OB L 284, 31.10.2003, с. 1).

Директива 98/27/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 19 травня 1998 року про судові рішення стосовно захисту інтересів споживачів (OB L 166, 11.6.1998, с. 51). Директива з останніми змінами, внесеними Директивою 2005/29/ЄС.

Директива 98/5/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 16 лютого 1998 року про полегшення професійної діяльності адвокатів на постійній основі в державі-члені іншій, ніж та, в якій отримана кваліфікація (OB L 77, 14.3.1998, с. 36). Директива із змінами, внесеними згідно з Актом про приєднання від 2003 року.

Директива Ради 77/249/ЄЕС від 22 березня 1977 року для сприяння ефективному здійсненню адвокатами свободи надання послуг (OB L 78, 26.3.1977, с. 17. Директива з останніми змінами, внесеними Актом про приєднання 2003 року.

Директива Ради 87/54/ЄЕС від 16 грудня 1986 року про правову охорону топографій напівпровідникових виробів (OB L 24, 27.1.1987, с. 36).

Директива Ради ЄС 2003/109/ЄС від 25 листопада 2003 року щодо статусу громадян третіх країн, які є довгостроковими резидентами (OB L 16, 23.1.2004, с. 44)

Директива Ради ЄС 89/552/ЄЕС від 3 жовтня 1989 року про узгодження деяких положень, встановлених законом, регулювання або адміністративні дії в державах-членах стосовно здійснення телевізійного мовлення (OB L 298, 17.10.1989, с. 23). Директива із змінами, внесеними Директивою 97/36/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС (OB L 202, 30.07.1997, с. 60).

Директиви 96/71/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 16 грудня 1996 року щодо розміщення працівників у рамках надання послуг (OB L 18, 21.1.1997, с. 1).

Директиві 98/34/ЄС Парламенту та Ради ЄС від 22 червня 1998 року про становлення процедури надання інформації в сфері технічних стандартів і правил (OB L 204, 21.7.1998, с. 37). Директива з останніми змінами, внесеними Актом про приєднання 2003 року.

Договір про заснування Європейського співтовариства

Думка Європейського Парламенту від 16 лютого 2006 року (ще не видано в Офіційному Віснику)

Конвенція про виконання Шенгенської угоди від 14 червня 1985 року про поступове скасування перевірок на спільних кордонах (OB L 239, 22.9.2000, с. 19). Конвенція, з останніми змінами, внесеними Регламентом (ЄС) № 1160/2005 Європейського Парламенту та Ради ЄС (OB L 191, 22.7.2005, с. 18).

Міжінституційна Угода про покращення законотворчості (OB C 321, 31.12.2003, с. 1).

Одинадцята Директива Ради ЄС 89/666/ЄЕС від 21 грудня 1989 року про вимоги щодо оприлюднення інформації щодо філій, відкритих у державах-

членах компаніями окремих форм, які підлягають нормам законодавства інших держав (OB L 395, 30.12.1989, с. 36).

Перша Директива Ради ЄС 68/151/ЄЕС від 9 березня 1968 року про координацію гарантій, які вимагаються державами-членами від компаній за змістом пункту 2 статті 58 Договору, з метою забезпечення відповідності таких гарантій по всьому Співтовариству (OB L 65, 14.3.1968, с. 8). Директива з останніми змінами, внесеними Директивою 2003/58/ЄС Європейського Парламенту та Ради (OB L 221, 4.9.2003, с. 13).

Позиція Європейського Парламенту від 15 листопада 2006 року

Регламент (ЄС) № 2006/2004 Європейського Парламенту та Ради ЄС від 27 жовтня 2004 року про співробітництво між національними органами, відповідальними за виконання законів про захист прав споживачів (Регламент про співробітництво у сфері захисту прав споживачів (OB L 364, 9.12.2004, с. 1). Регламент у редакції Директиви 2005/29/ЄС.

Регламент Ради (ЄЕС) № 1408/71 від 14 червня 1971 року про застосування схем соціального забезпечення зайнятих осіб, самозайнятих осіб і членів їх сімей, що пересуваються в межах Співтовариства (OB L 149, 5.7.1971, с. 2). Регламент з останніми змінами, внесеними Регламентом (ЄС) № 629/2006 Європейського Парламенту та Ради ЄС (OB L 114, 27.04.2006, с. 1).

Регламент Ради (ЄЕС) № 259/93 від 1 лютого 1993 року про нагляд і контроль за транспортуванням відходів на території Європейського Співтовариства, їх ввезення або вивезення за межі Європейського Співтовариства (OB L 30, 6.2.1993, с. 1). Регламент з останніми змінами, внесеними Регламентом Комісії (ЄС) № 2557/2001 (OB L 349, 31.12.2001, с. 1).

Регламент Ради (ЄС) № 859/2003 від 14 травня 2003 року про розширення положень Регламенту (ЄЕС) № 1408/71 та Регламенту (ЄЕС) № 574/72 на громадян третіх країн, які ще не охоплені цими положеннями винятково на підставі їх громадянства (OB L 124, 20.5.2003, с. 1).

Рішення Ради ЄС 1999/468/ЄС від 28 червня 1999 року, що встановлює процедури реалізації виконавчих повноважень Комісії ЄС (OB L 184, 17.7.1999, с. 23). Рішення в редакції Рішення 2006/512/ЄС (OB L 200, 22.7.2006, с. 11).

Спільна позиція Ради ЄС від 24 липня 2006 (OB C 270, 07.11.2006, с. 1)

Шоста Директива Ради ЄС 77/388/ЄЕС від 17 травня 1977 року про гармонізацію законів держав-членів, що стосуються податків від оборотів – загальну систему податку на додану вартість: спільна основа оцінювання (OB L 145, 13.6.1977, с. 1). Директива з останніми змінами, внесеними Директивою 2006/18/ЄС (OB L 51, 22.2.2006, с. 12).

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ ТА РАДА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ,

Беручи до уваги Договір про заснування Європейського співтовариства та, зокрема, перше і третє речення пункту 2 статті 47 та статтю 55*,

Беручи до уваги пропозицію Комісії ЄС,

Беручи до уваги висновок Європейського економічного та Соціального комітету ([1]),

Беручи до уваги висновок Комітету регіонів ([2])

Діючи відповідно до процедури, встановленої в статті 251 Договору ([3]),

Оскільки:

(1) Європейське співтовариство намагається встановлювати все більш тісні зв'язки між державами і народами Європи та забезпечувати економічний і соціальний прогрес. Згідно із пунктом (2) статті 14 Договору внутрішній ринок включає територію без внутрішніх кордонів, де забезпечено вільний рух послуг. Відповідно до статті 43 Договору гарантується свобода заснування. Стаття 49 Договору встановлює право надавати послуги в межах Співтовариства. Усунення бар'єрів у розвитку послуг, що надаються між державами-членами, є важливим для посилення інтеграції народів Європи і сприяння збалансованому і сталому економічному та соціальному прогресу. У ліквідації таких бар'єрів важливо, щоб розвиток послуг сприяв виконанню поставленого завдання, закріпленого в статті 2 Договору про сприяння у Співтоваристві гармонійному, збалансованому і сталому розвитку економічної діяльності, високому рівню зайнятості та соціального захисту, рівності чоловіків і жінок, сталому і

---

* Тут і далі у тексті Директиви наведено посилання на редакцію Договору про заснування Європейського Співтовариства (далі – Договору) від 1992 року, підписану в Маастрихті («Маастрихтський договір»). Наразі чинний Договір про функціонування Європейського Союзу у редакції від 2007 року, підписаний у Лісабоні. У новій редакції нумерацію складових Договору змінено. Для зручності користування витяг з таблиць відповідності нумерації наведено в кінці цього документу (див. ТАБЛИЦІ ВІДПОВІДНОСТІ (*витяг*)).
Переклад українською мовою Договору про функціонування Європейського Союзу доступний за посиланням: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b06 .
Оригінал Договору про функціонування Європейського Союзу: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:C:2007:306:TOC . – *прим. перекладача*

[1] ОВ С 321, 08.09.2005, с. 113.

[2] ОВ С 43, 18.02.2005, с. 18.

[3] Думка Європейського Парламенту від 16 лютого 2006 року (ще не видано в Офіційному Віснику), спільна позиція Ради ЄС від 24 липня 2006 (ОВ С 270, 07.11.2006, с. 1), позиція Європейського Парламенту від 15 листопада 2006 року.

неінфляційному зростанню, високому рівню конкурентоспроможності та конвергенції економічних показників, високому рівню захисту і поліпшення якості навколишнього середовища, підвищенню рівня життя і якості життя, економічній та соціальній єдності та солідарності між державами-членами.

(2) Конкурентний ринок послуг є необхідним для того, щоб сприяти економічному зростанню та створювати робочі місця в Європейському Союзі. Наразі численні бар’єри на внутрішньому ринку перешкоджають постачальникам послуг, особливо малим і середнім підприємствам (МСП), розширювати свої операції за межи національних кордонів і отримувати в повному обсязі переваги внутрішнього ринку. Це послаблює конкурентоспроможність постачальників послуг Європейського Союзу в усьому світі. Вільний ринок, який змушує держави-члени вилучати обмеження транскордонного надання послуг, водночас збільшуючи прозорість та інформованість для споживачів, дав би споживачам більш широкий вибір і кращі послуги за нижчими цінами.

(3) Доповідь Комісії про «Стан внутрішнього ринку стосовно послуг» сформував перелік великої кількості бар'єрів, які запобігають або уповільнюють розвиток послуг між державами-членами, особливо тих, що надають МСП, які переважають у сфері послуг. У доповіді робиться висновок, що й через десятиліття після передбаченого завершення формування внутрішнього ринку існує величезний розрив між уявленням про інтегровану економіку Європейського Союзу та реальністю, в якій діють європейські громадяни і постачальники послуг. Бар'єри поширюються на широкий спектр послуг на всіх етапах діяльності постачальника і мають ряд спільних рис, включаючи те, що вони часто виникають від адміністративних обмежень, правової невизначеності, пов’язаної з крос-кордонною діяльністю, та через відсутність взаємної довіри між державами-членами.

(4) Оскільки послуги є двигуном економічного зростання і складають 70% ВВП і зайнятості у більшості держав-членів, така фрагментація внутрішнього ринку негативно впливає на всю європейську економіку, зокрема, на конкурентоспроможність МСП та рух працівників, а також запобігає доступу споживачів до більшої різноманітності послуг з конкурентною ціною. Важливо зазначити, що сектор послуг є ключовим сектором зайнятості для жінок, зокрема тому вони зможуть значно виграти від нових можливостей, що надаються завершенням внутрішнього ринку послуг. Європейський Парламент

та Рада ЄС підкреслили, що усунення правових бар'єрів у створенні справжнього внутрішнього ринку є пріоритетним завданням для досягнення мети: підвищення рівня зайнятості та соціальної однорідності, а також досягнення стабільного економічного зростання, щоб зробити Європейський Союз найбільш конкурентоспроможною та динамічною економікою до 2010 року, що базується на знаннях, з більшою кількістю кращих робочих місць. Усунення цих бар'єрів, як і забезпечення просунутої європейської соціальної моделі, таким чином, є основною умовою подолання труднощів впровадження Лісабонської стратегії та оживлення європейської економіки, зокрема з точки зору зайнятості та інвестицій. Тому важливо досягнути створення внутрішнього ринку послуг, з дотриманням правильної рівноваги між відкритістю ринку та збереженням державних послуг, соціальних та споживчих прав.

(5) Тому необхідно усунути перешкоди для вільного заснування для постачальників послуг у державах-членах і перешкоди для вільного переміщення послуг між державами-членами і гарантувати отримувачам та постачальникам послуг правову визначеність, необхідну для ефективного виконання цих двох основних свобод Договору. Оскільки перешкоди на внутрішньому ринку послуг впливають на операторів, які хочуть заснувати підприємницьку діяльність в інших державах-членах, а також на тих, хто надає послуги в іншій державі-члені без заснування там підприємницької діяльності, необхідно надати можливість постачальникам послуг розвивати свою діяльність з надання послуг на внутрішньому ринку або заснуванням в державі-члені підприємницької діяльності, або використовуючи свободу переміщення послуг. Постачальники повинні мати можливість вибору між цими двома свободами залежно від своєї стратегії розвитку в кожній державі-члені.

(6) Ці бар'єри не можуть бути вилучені винятково на основі прямого застосування статей 43 і 49 Договору, оскільки, з одного боку, взаємодія з ними через процедури порушення справ проти зацікавлених держав-членів, зокрема, через розширення, була б надзвичайно складною для національних установ та установ Співтовариства, а з іншого боку, скасування багатьох бар'єрів вимагає попередньої координації національних правових схем, включаючи створення адміністративної співпраці. Як визнали Європейський Парламент і Рада ЄС, законодавчі інструменти Співтовариства дають можливість досягти справжнього внутрішнього ринку послуг.

(7) Ця Директива встановлює загальні правові рамки стосовно широкого спектру послуг, беручи до уваги характерні особливості кожного виду діяльності або професії та системи їх регулювання. Такі рамки ґрунтуються на динамічному і вибірковому підході до усунення, в першу чергу, бар'єрів, які можливо швидко усунути, а щодо інших – у запуску процесу оцінювання, консультацій та часткової гармонізації конкретних питань, які уможливлять поступову і скоординовану модернізацію національних регуляторних систем для діяльності з обслуговування, що є життєво необхідним для досягнення справжнього внутрішнього ринку до 2010 року. Слід передбачити збалансований комплекс заходів, що передбачають цілеспрямоване узгодження, адміністративну співпрацю, положення про свободу надання послуг та заохочення розвитку Кодексів поведінки з певних питань. Така координація національних законодавчих режимів повинна забезпечити високий ступінь правової інтеграції Співтовариства та високий рівень захисту загальних суспільних інтересів, особливо захисту прав споживачів, що є життєво важливим для встановлення довіри між державами-членами. Ця Директива також бере до уваги інші цілі загального значення, включаючи захист довкілля, суспільну безпеку та суспільне здоров'я, а також необхідність дотримання трудового законодавства.

(8) Доречно положення цієї Директиви щодо свободи заснування та вільного руху послуг застосовувати тільки тією мірою, якою вони стосуються конкуренції, так щоб вони не зобов'язували держави-члени лібералізувати послуги загального економічного інтересу або приватизувати державні установи, які надають такі послуги, або скасовувати існуючі монополії на інші види діяльності або певний розподіл послуги.

(9) Цю Директиву застосовують тільки до вимог, які стосуються доступу до діяльності з надання послуг або її здійснення. Таким чином, вона не стосується таких вимог, як правила дорожнього руху, правила щодо обробки або використання землі, планування міських і сільських населених пунктів, будівельних стандартів, а також адміністративних стягнень за невиконання таких правил, які прямо не регулюють або не впливають на діяльність з обслуговування, але яких мають дотримуватися постачальники послуг під час провадження своєї економічної діяльності так само, як і особи, що діють як приватні особи.

(10) Ця Директива не стосується вимог, що регулюють доступ до державних коштів для певних постачальників. Такі вимоги включають, зокрема, ті, що встановлюють умови, за якими постачальники мають право на отримання державного фінансування, в тому числі конкретні договірні умови, стандарти якості, яких необхідно дотримуватися як умов для отримання державних коштів, наприклад, на соціальні послуги.

(11) Ця Директива не перешкоджає ухваленню державами-членами заходів відповідно до законодавства Співтовариства, що стосуються захисту або пропаганди культурної та мовної різноманітності та плюралізму засобів масової інформації, у тому числі їх фінансування. Ця Директива не перешкоджає державам-членам застосовувати свої основні правила і принципи стосовно свободи преси та свободи вираження. Ця Директива не впливає на закони держав-членів, що забороняють дискримінацію за національною ознакою або за ознаками, які викладено в статті 13 Договору.

(12) Ця Директива спрямована на створення правової бази для забезпечення свободи заснування та вільного руху послуг між державами-членами і не гармонізує чи не порушує кримінальне право. Однак держави-члени не повинна обмежувати свободу надання послуг застосуванням кримінально-правових норм, які прямо впливають на доступ до діяльності з надання послуг або її здійснення в обхід правил, наведених у цій Директиві.

(13) Не менш важливо, щоб ця Директива повністю поважала ініціативи Співтовариства на основі статті 137 Договору з метою досягнення цілей статті 136 з питань сприяння зайнятості, покращення умов життя та праці.

(14) Ця Директива не впливає на терміни та умови зайнятості, включаючи максимальний період роботи та мінімальні періоди відпочинку, мінімальну щорічну оплачувану відпустку, мінімальні розміри заробітної плати, а також мінімальні вимоги щодо охорони здоров'я, безпеки та гігієни роботи, які держави-члени застосовують відповідно до законодавства Співтовариства, а також не впливає на відносини між соціальними партнерами, включаючи право вести переговори та укладати колективні угоди, право на страйк та колективний протест відповідно до національного законодавства та практик, які дотримуються законодавства Співтовариства, і не застосовується до послуг, які надають агенції з тимчасової роботи. Ця директива не впливає на законодавство держав-членів з соціального забезпечення.

(15) Ця Директива дотримується реалізації основних прав, що застосовуються в державах-членах, і, як визнано в Хартії фундаментальних прав Європейського Союзу та супровідних поясненнях, узгодження їх з основними свободами, наведеними в статтях 43 і 49 Договору. Ці основні права включають право на колективний протест відповідно до національного законодавства та практик, які відповідають законодавству Співтовариства.

(16) Ця Директива стосується лише постачальників, що заснували підприємницьку діяльність у державі-члені, і не охоплює зовнішньоекономічні аспекти. Вона не стосується переговорів в рамках міжнародних організацій торгівлі послугами, зокрема в рамках Генеральної угоди з торгівлі послугами (ГАТС).

(17) Ця Директива охоплює лише послуги, які надають з економічних міркувань. Послуги загального інтересу не охоплюються визначенням статті 50 Договору і, отже, не підпадають під сферу дії даної Директиви. Послуги загального економічного інтересу є послугами, які надають з економічних міркувань і тому підпадають під дію цієї Директиви. Однак, деякі послуги загального економічного інтересу, такі, які можуть існувати в галузі транспорту, вилучено зі сфери застосування цієї Директиви, а деякі інші послуги загального економічного інтересу, наприклад, такі, які можуть існувати у сфері поштових послуг, є відступом від положення про свободу надавати послуги, наведеного в цій Директиві. Ця Директива не розглядає фінансування послуг загального економічного інтересу та не стосується систем допомоги, що надаються державами-членами, зокрема в соціальній сфері, відповідно до правил Співтовариства щодо конкуренції. Ця Директива не розглядає наслідків Білої книги Комісії про послуги загального інтересу.

(18) Фінансові послуги повинні бути вилучені зі сфери застосування цієї Директиви, оскільки ці види діяльності є предметом окремого законодавства Співтовариства, як і ця Директива, спрямованого на досягнення справжнього внутрішнього ринку послуг. Відповідно, таке вилучення має охоплювати всі фінансові послуги такі як банківська справа, кредитування, страхування, включаючи перестрахування, професійні або особисті пенсії, цінні папери, інвестиції кошти, платежі та інвестиційні консультації, зокрема, послуги, перелічені в додатку I до Директиви 2006/48/ЄС Європейського Парламенту та

Ради ЄС від 14 червня 2006 року, що стосуються доступу до та ведення діяльності кредитних установ ([4]).

(19) З огляду на ухвалення в 2002 році Пакета законодавчих актів щодо мереж і послуг електронних комунікацій, а також пов'язаних ресурсів і послуг, який створив регуляторні рамки, що полегшують доступ до цієї діяльності в межах внутрішнього ринку, особливо через ліквідацію більшості індивідуальних схем авторизації, необхідно вилучити питання, що розглядаються цими актами зі сфери застосування цієї Директиви.

(20) Вилучення зі сфери застосування цієї Директиви стосовно питання електронних комунікаційних послуг, що розглядають у Директиві 2002/19/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 7 березня 2002 року щодо доступу до та зв'язку електронних комунікаційних мереж і пов'язаних об'єктів (Директива про доступ) ([5]), Директиві 2002/20/ЄС від Європейського Парламенту та Ради 7 березня 2002 року про доступ до електронних комунікаційних мереж і послуг (Директива про авторизацію) ([6]), Директиві 2002/21/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 7 березня 2002 року щодо спільного регулювання рамки для електронних комунікаційних мереж і послуг (Рамкова директива) ([7]), Директиві 2002/22/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 7 березня 2002 року про універсальні послуги та права користувачів, що стосуються електронних комунікаційних мереж та послуг (Директиви про універсальні послуги) ([8]) та Директиві 2002/58/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 12 липня 2002 року стосовно обробляння персональних даних та захист конфіденційності в секторі електронних комунікацій (Директива про захист персональних даних та електронні комунікації) ([9]), застосовують не тільки до питань, які безпосередньо розглядають ці директиви, але й до питань, щодо яких Директиви залишили за замовчуванням державам-членам можливість прийняття певних заходів на національному рівні.

(21) Транспортні послуги, включаючи міський транспорт, таксі і швидку допомогу, а також портові послуги вилучено зі сфери дії цієї Директиви.

---

[4] ОВ L 177, 30.6.2006, с. 1.
[5] ОВ L 108, 24.4.2002, с. 7.
[6] ОВ L 108, 24.4.2002, с. 21.
[7] ОВ L 108, 24.4.2002, с. 33.
[8] ОВ L 108, 24.4.2002, с. 51.
[9] ОВ L 201, 31.7.2002, с. 37. Директива з поправками, внесеними Директивою 2006/24/ЄС (ОВ L 105, 13.4.2006, с. 54).

(22) Вилучення сфери охорони здоров'я зі сфери застосування цієї Директиви охоплює медичні та фармацевтичні послуги, які надають працівники сфери охорони здоров’я пацієнтам для оцінки, збереження або відновлення стану їх здоров'я, у тому випадку, якщо цю діяльність закріплено за регульованою професією в галузі охорони здоров'я у державі-члені, в якій надаються послуги.

(23) Ця Директива не впливає на відшкодування надання медичної допомоги в іншій державі-члені, ніж у державі-члені, де отримувач допомоги є резидентом. Це питання поставало перед Європейським судом кілька разів, і кожного разу суд визнав права пацієнтів. Важливо вирішити це питання іншим правовим інструментом Співтовариства для досягнення більшої правової визначеності та ясності в тій мірі, в якій це питання ще не розглянуто в Регламенті Ради (ЄЕС) № 1408/71 від 14 червня 1971 року про застосування схем соціального забезпечення зайнятих осіб, самозайнятих осіб і членів їх сімей, що пересуваються в межах Співтовариства ([10]).

(24) Аудіовізуальні послуги, незалежно від режиму їх передачі, в тому числі і в кінотеатрах, також вилучено із сфери дії цієї Директиви. Крім того, цю Директиву не застосовують стосовно допомоги, наданої державами-членами в аудіовізуальному секторі, який підлягає правилам Співтовариства щодо конкуренції.

(25) Азартні ігри, включаючи лотерею та парі, вилучено зі сфери застосування цієї Директиви з урахуванням особливої природи цієї діяльності, яка передбачає здійснення державами-членами політики, пов'язаної з державною політикою та захистом прав споживачів.

(26) Ця Директива не завдає шкоди застосуванню статті 45 Договору.

(27) Ця Директива не повинна охоплювати ті соціальні послуги в сфері житла, догляду за дітьми та підтримки родин і осіб, що потребують допомоги, які надають держава на національному, регіональному або місцевому рівнях постачальники послуг, уповноважені державою, або благодійні організації, визнані як такі державою, з метою забезпечення підтримки тих, хто є постійно або тимчасово в певному стані потреби через недостатній дохід сім'ї або постійну чи часткову відсутність незалежності, та тих, хто ризикує бути маргіналізованим. Такі послуги є важливими для гарантування основного права

[10] ОВ L 149, 5.7.1971, с. 2. Регламент з останніми змінами, внесеними Регламентом (ЄС) № 629/2006 Європейського Парламенту та Ради ЄС (ОВ L 114, 27.04.2006, с. 1).

на людську гідність та цілісність, є проявом принципів соціальної згуртованості та солідарності, на що не повинна впливати ця Директива.

(28) Ця Директива не стосується фінансування соціальних послуг, або системи допомоги, пов'язаної з ними. Також вона не впливає на критерії або умови, встановлені державами-членами, щоб забезпечити ефективне виконання соціальними послугами функції на користь суспільних інтересів та соціальної єдності. Крім того, ця Директива не повинна впливати на принцип універсальної послуги в соціальних послугах держав-членів.

(29) Враховуючи, що Договір передбачає конкретну правову базу стосовно оподаткування, а також вже ухвалені в цій галузі акти Співтовариства, необхідно вилучити сферу оподаткування зі сфери застосування цієї Директиви.

(30) Існує вже чимало нормативно-правових актів Співтовариства щодо діяльності з надання послуг. Ця Директива спирається на, і таким чином доповнює, спільний доробок (acquis) ЄС. Конфлікти між цією Директивою та іншими нормативно-правовими актами Співтовариства були визначені і розглянуті в цій Директиві, охоплюючи й винятки. Однак необхідно передбачити правило для будь-яких залишкових і виняткових випадків, коли існує конфлікт між положенням цієї Директиви та положеннями іншого правового акту Співтовариства. Існування такого конфлікту має бути визначено з дотриманням правил Договору про право заснування та про вільний рух послуг.

(31) Ця Директива узгоджується з і не впливає на Директиву 2005/36/ЄС Європейського Парламенту та ЄС Ради від 7 вересня 2005 року про визнання професійної кваліфікації ([11]). Вона розглядає інші питання, ніж ті, що стосуються професійної кваліфікації, наприклад, страхування професійної відповідальності, комерційні комунікації, мультидисциплінарна діяльність та адміністративне спрощення. Що стосується тимчасового транскордонного надання послуг, відступ від положення про свободу надання послуг у цій Директиві забезпечує відсутність впливу на Розділ II Директиви 2005/36/ЄС про вільне надання послуг. Відповідно, на жоден із заходів, що застосовують відповідно до цієї Директиви в державі-члені, де надають послугу, положення про свободу надання послуг не впливає.

[11] ОВ L 255, 30.9.2005, с. 22.

(32) Ця Директива відповідає законодавству Співтовариства щодо захисту прав споживачів, а саме Директиві 2005/29/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 11 травня 2005 року про недобросовісну комерційну практику підприємств стосовно споживачів на внутрішньому ринку (Директива про недобросовісну комерційну практику) ([12]) та Регламенту (ЄС) № 2006/2004 Європейського Парламенту та Ради ЄС від 27 жовтня 2004 року про співробітництво між національними органами, відповідальними за виконання законів про захист прав споживачів (Регламент про співробітництво у сфері захисту прав споживачів ([13]).

(33) Послуги, які охоплює ця Директива, стосуються широкого кола видів діяльності, що постійно змінюється, включаючи комерційні послуги такі як консультації, сертифікація та випробування з питань управління; управління об'єктами, включаючи обслуговування офісу; реклама; послуги з підбору персоналу; послуги комерційні агентств. Охопленими також є послуги як для підприємств, так і для споживачів, таких як юридичні або фінансові консультації; послуги з нерухомості, такі як надають агенції з нерухомості; будівництво, включаючи послуги архітекторів; роздрібна торгівля; організація виставок; прокат автомобілів; послуги туристичних агентств. Також охоплено споживчі послуги, такі як послуги у сфері туризму, включаючи екскурсоводів; послуги зі сфери дозвілля, спортивні центри та парки розваг; і, в тій мірі, в якій вони не вилучені зі сфери застосування Директиви, послуги з підтримки домогосподарств, як допомога літнім людям. Ця діяльність може включати послуги, що потребують близькості постачальника та отримувача, послуги, що вимагають подорожі отримувачем або постачальником послуг та послуги, які можуть надаватися на відстані, зокрема через Інтернет.

(34) Згідно з прецедентною практикою Європейського суду, оцінку того, чи є певні види діяльності, зокрема діяльності, яку фінансує держава чи надають державні установи, «послугою», слід виконувати для кожного конкретного випадку окремо з урахуванням всіх їхніх характеристик, зокрема, способу, в який їх надають, організовують і фінансують у відповідній державі-члені. Суд визначив, що суттєва характеристика винагороди полягає в тому, що вона виступає економічним еквівалентом цих послуг, і визнав, що така характеристика відсутня у випадку діяльності, що виконується державою без

[12] ОВ L 149, 11.6.2005, с. 22.
[13] ОВ L 364, 9.12.2004, с. 1. Регламент у редакції Директиви 2005/29/ЄС.

економічного еквіваленту або від імені держави в контексті її обов'язків у соціальній, культурній, освітній та судовій сферах, таких як курси, що надаються в рамках національної системи освіти, або управління схемами соціального забезпечення, які не містять економічну діяльність. Виплата сум, які сплачують отримувачі як певний внесок у розвиток експлуатаційних витрат системи, наприклад, плата за навчання або зарахування студентів, сама по собі не є винагородою, оскільки послугу продовжують значною мірою фінансувати за рахунок державних коштів. Таким чином, ця діяльність не охоплюється визначенням послуги в статті 50 Договору і не підпадає під сферу дії цієї Директиви.

(35) Неприбуткові аматорські спортивні заходи мають значне соціальне значення. Вони часто переслідують цілком соціальні або рекреаційні цілі. Таким чином, вони можуть не містити економічну діяльність у значенні, встановленому законодавством Співтовариства, і не підпадати під дію цієї Директиви.

(36) Поняття «постачальник послуг» має охоплювати будь-яку фізичну особу, яка є громадянином держави-члена, або будь-яку юридичну особу, що залучена у постачання послуг в державі-члені, для забезпечення або свободи заснування підприємницької діяльності, або свободи вільного руху послуг. Поняття «постачальник послуг», таким чином, не обмежується винятково транскордонним наданням послуг в рамках вільного руху послуг, але також повинне охоплювати випадки, коли оператор засновується в державі-члені з метою розвитку там своєї діяльності з надання послуг. З іншого боку, поняття «постачальник послуг» не повинне охоплювати випадки існування в державі-члені філій компаній з третіх країн, оскільки, відповідно до статті 48 Договору, від свободи заснування та вільного руху послуг можуть отримувати вигоду лише компанії, створені відповідно до законів держави-члена, які мають зареєстрований офіс, центральну адміністрацію або основне місце діяльності в межах Співтовариства. Поняття «отримувач» має також охоплювати громадян третіх країн, які вже користуються правами, наданими їм актами Співтовариства, такими як Регламент (ЄЕС) № 1408/71, Директива Ради ЄС 2003/109/ЄС від 25 листопада 2003 року щодо статусу громадян третіх країн, які є довгостроковими резидентами ([14]), Регламент Ради (ЄС) № 859/2003 від 14 травня 2003 року про розширення положень Регламенту (ЄЕС) № 1408/71 та

[14] ОВ L 16, 23.1.2004, с. 44.

Регламенту (ЄЕС) № 574/72 на громадян третіх країн, які ще не охоплені цими положеннями винятково на підставі їх громадянства ([15]) та Директива 2004/38/ЄС Європейського Парламенту і Ради ЄС від 29 квітня 2004 року щодо права громадян Союзу і членів їхніх сімей на пересування і вільне проживання на території держав-членів ([16]). Крім того, держави-члени можуть поширити поняття «отримувач» на інших громадян третіх країн, які присутні на їх території.

(37) Місце заснування постачальника послуг визначають відповідно до судової практики Європейського суду, згідно з яким поняття «заснування» передбачає фактичне здійснення економічної діяльності через фіксований заклад впродовж невизначеного терміну. Ця вимога може бути виконана, якщо компанія створена на певний період або якщо вона орендує будівлю чи обладнання, через яке здійснює свою діяльність. Вимога також виконується, коли держава-член надає дозволи на обмежену тривалість лише стосовно конкретних послуг. Заснування не має необхідності набирати форми дочірньої компанії, філії або агентства, але може складатися з офісу, яким керує власний персонал постачальника або особа незалежна, але уповноважена діяти на постійній основі від імені підприємства, як це було б у випадку з агентством. Відповідно до цього визначення, яке вимагає фактичного здійснення господарської діяльності за місцем заснування постачальника, наявність однієї поштової скриньки не є заснуванням. Якщо постачальник послуг має декілька місць заснування, важливо визначити місце заснування, з якого фактично надають послугу. Якщо важко визначити, з якого з кількох місць заснування надано відповідну послугу, місцем заснування слід визнати місце розташування центру діяльності постачальника, що стосується цієї конкретної послуги.

(38) Поняття «юридичні особи», згідно з положеннями Договору щодо заснування, залишає операторам вільний вибір організаційно-правової форми, яку вони вважають придатною для проведення їх діяльності. Відповідно, термін «юридичні особи» в межах Договору означає всі установи незалежно від їх організаційно-правової форми, утворені або урегульовані відповідно до законодавства держави-члена.

(39) Поняття «дозвільний режим» охоплює, крім іншого, адміністративні процедури надання дозволу, ліцензій, затверджень або допусків, а також

[15] ОВ L 124, 20.5.2003, с. 1.
[16] ОВ L 158, 30.4.2004, с. 77.

зобов’язання - щоб мати право здійснювати діяльність - зареєструватися як член професії або бути вписаним у реєстр, список або базу даних, бути акредитованим якоюсь установою або отримати професійне посвідчення певної професії. Дозвіл може бути надано не тільки офіційним рішенням, а також неявним рішенням наприклад, з мовчання компетентного або з того факту, що зацікавлена сторона повинна дочекатися підтвердження отримання заяви, щоб почати відповідну діяльність або щоб ця діяльність мала законний характер.

(40) Поняття «головні причини, що стосуються загальних інтересів», до якого відсилають деякі положення цієї Директиви, було розроблено Судом у своїй судовій практиці стосовно статей 43 і 49 Договору і може продовжувати розвиватися. Визначення, як визнано у судовій практиці Суду, охоплює принаймні такі підстави: суспільний порядок, суспільна безпека та суспільне здоров'я, у значенні статей 46 і 55 Договору; підтримання порядку в суспільстві; соціальні цілі політики; захист отримувачів послуг; захист споживачів; захист працівників, включаючи соціальний захист працівників; благополуччя тварин; збереження фінансового балансу системи соціального забезпечення; запобігання шахрайству; профілактика недобросовісної конкуренції; захист навколишнього середовища та міського середовища, включаючи планування міських та сільських населених пунктів; захист кредиторів; охорона належного здійснення правосуддя; безпека руху; захист інтелектуальної власності; цілі культурної політики, включаючи охорону свободи вираження різноманітних елементів зокрема, соціальні, культурні, релігійні та філософські цінності суспільства; необхідність забезпечувати високий рівень освіти, збереження різноманітності преси та просування національної мови; збереження національної історичної та художньої спадщини; політика щодо ветеринарної медицини.

(41) Поняття «державна політика», за тлумаченням Суду, охоплює захист від справжньої та достатньо серйозної загрози одному з основних інтересів суспільства та може включати, зокрема, питання про людську гідність, захист неповнолітніх і вразливих дорослих і благополуччя тварин. Аналогічно Концепція суспільної безпеки включає питання суспільної безпеки.

(42) Норми, що стосуються адміністративних процедур, слід спрямувати не на гармонізацію адміністративних процедур, а на усунення тих дозвільних режимів, процедур і формальностей, які через свою надмірну обтяжливість

перешкоджають свободі заснування та створенню нових підприємств з надання послуг.

(43) Одна з основних труднощів, з якою зіткнулися, зокрема, МСП у доступі до послуг та їх здійснення, є складність, тривалість і юридична невизначеність адміністративних процедур. З цієї причини, за прикладом окремих ініціатив застосування практик модернізації та хорошого управління, що реалізовано на рівні Співтовариства та на національному рівні, необхідно встановити принципи адміністративного спрощення, зокрема, через обмеження зобов'язань отримувати попередній дозвіл у випадках, в яких це важливо, і запровадження принципу надання дозволів за замовчуванням компетентними органами через певний період часу. Така модернізаційна діяльність зберігає вимоги щодо прозорості та оновлення інформації стосовно операторів і водночас призначена для усунення затримок, витрат і стримуючих наслідків, які виникають, наприклад, від непотрібних або надмірно складних і обтяжливих процедур, дублювання процедур, бюрократичної "тяганини" у поданні документів, зловживання владою компетентними органами, невизначених або надмірно довгих періодів надання відповіді, обмеженої тривалості дії наданих дозволів та непропорційних зборів і штрафів. Такі практики мають особливо стримуючі наслідки для постачальників послуг, які бажають розвивати свою діяльність в інших державах-членах, та потребують скоординованої модернізації в рамках розширеного внутрішнього ринку двадцяти п'яти держав-членів.

(44) Держави-члени повинні ввести, де це доречно, форми, згармонізовані на рівні Співтовариства, як визначено Комісією, які виступатимуть еквівалентом сертифікатів, атестатів або інших документів, що стосуються заснування.

(45) Щоб дослідити необхідність спрощення процедур та формальностей, держави-члени повинні мати здатність, зокрема, враховувати їхню необхідність, кількість, можливе дублювання, вартість, ясність і доступність, а також затримки і практичні труднощі, які вони могли б збільшити для відповідного постачальника.

(46) Щоб полегшити доступ до надання послуг та здійснення їх на внутрішньому ринку, необхідно встановити спільну для всіх держав-членів мету щодо адміністративного спрощення та впровадити положення, що стосуються, зокрема, права на інформацію, процедури, виконувані через електронні засоби, та створення правових рамок для дозвільного режиму. Інші заходи, прийняті на національному рівні для досягнення цієї мети, можуть включати зменшення

кількості процедур і формальностей, які застосовують до діяльності з надання послуг, і обмеження таких процедур і формальностей до таких, що є суттєвими для досягнення цілей загального інтересу і не дублюють одна одну з точки зору змісту або мети.

(47) З метою адміністративного спрощення загальні формальні вимоги, такі як пред'явлення оригінальних документів, засвідчених копій або завірених перекладів впроваджуються тільки у випадках, коли об'єктивно обґрунтовані першочерговими причинами, що стосуються суспільних інтересів, наприклад захисту працівників, охорони здоров'я, захисту навколишнього середовища або захисту споживачів. Також необхідно забезпечити, щоб дозвіл загалом відкривав доступ до діяльності або здійснення діяльності з надання послуг на національній території, якщо тільки надання нового дозволу для кожної установи, наприклад, для кожного нового гіпермаркету, або дозволу, обмеженого певною частиною національної території не обґрунтовується об'єктивно першочерговими причинами, що стосуються суспільних інтересів

(48) З метою подальшого спрощення адміністративних процедур доцільно забезпечити, щоб у кожного постачальника був один пункт, через який він може завершити всі процедури і формальності (далі – «пункт єдиного контакту»). Кількість пунктів єдиного контакту на одну державу-члена може змінюватися залежно від регіональних чи місцевих потреб або відповідної діяльності. Створення пунктів єдиного контакту не повинне заважати розподілу функцій між компетентними органами в кожній національній системі. Якщо компетентними є кілька органів влади регіонального або місцевого рівня, один з них може взяти на себе роль пункту єдиного контакту та координатора. Пункти єдиного контакту можуть створювати не тільки адміністративні органи, а й торгові або ремісничі палати, професійні організації або приватні установи, яким держава-член вирішила доручити цю функцію. Пункти єдиного контакту мають важливу роль у наданні допомоги постачальникам або як орган, безпосередньо уповноважений видавати документи, необхідні для доступу до діяльності з надання послуг, або як посередник між постачальником і безпосередньо компетентними органами влади.

(49) Збір, який можуть стягувати пункти єдиного контакту, повинен бути пропорційним вартості процедур і формальностям, з якими вони мають справу. Це не повинно перешкоджати державам-членам від доручення пунктам єдиного

контакту збирати інші адміністративні збори, наприклад, плату за послуги наглядових органів.

(50) Постачальникам і отримувачам послуг необхідно мати легкий доступ до певних типів інформації. Кожна держава-член на свій розсуд визначає в рамках цієї Директиви, спосіб, у який постачальникам і отримувачам надається інформація. Зокрема, зобов'язання держав-членів забезпечити легкий доступ постачальників і отримувачів до відповідної інформації та уможливити безперешкодний доступ до неї для громадськості може бути виконане шляхом надання доступності цієї інформації через веб-сайт. Будь-яку інформацію надають у чіткий і однозначний спосіб.

(51) Інформація, надана постачальникам та отримувачам послуг, повинна включати, зокрема, інформацію про процедури і формальності, контактні дані компетентного уповноваженого органу, умови доступу до державних реєстрів і баз даних та інформацію щодо доступних засобів захисту, контактні дані асоціацій та організацій, від яких постачальники або отримувачі можуть одержати практичну допомогу. Обов'язки компетентних органів допомагати постачальникам та отримувачам не повинні включати юридичні консультації в окремих випадках. Проте можна надавати загальну інформацію про те, як вимоги зазвичай інтерпретують або застосовують. Питання щодо відповідальності за надання невірної або оманливої інформації визначають держави-члени.

(52) Створення у досить близькому майбутньому електронних засобів для виконання процедур і формальностей є вкрай необхідним для адміністративного спрощення у сфері надання послуг і піде на користь постачальникам, отримувачам та компетентним органам. Для виконання цього зобов'язання може бути необхідно адаптувати національні закони та інші норми, застосовні для сфери послуг. Це зобов'язання не повинен перешкоджати державам-членам надавати, крім електронних засобів, й інші засоби для виконання таких процедур і формальностей. Той факт, що повинна існувати можливість виконати ці процедури та формальності на відстані означає, зокрема, що держави-члени повинні забезпечити виконання їх через кордони. До виконання цього зобов'язання не відносяться процедури або формальності, які за своєю природою неможливо виконати на відстані. Крім того, воно не впливає на законодавство держав-членів щодо використання мов.

(53) Надання ліцензій на певні види послуг може вимагати проведення співбесіди з заявником компетентним органом для оцінки особистих цілей заявника та придатності для надання відповідних послуг. У таких випадках виконання формальностей електронними засобами може бути недоречним.

(54) Можливість отримання доступу до діяльності з обслуговування може бути дозволено компетентним органом тільки за умови, що це рішення відповідає критеріям недискримінації, необхідності та пропорційності. Це означає, зокрема, що дозвільні режими дозволені лише там, де перевірка після виконання не буде ефективною через неможливість з'ясування недоліків відповідних послуг після виконання з урахуванням ризиків та небезпек, які можуть виникнути через відсутність попередньої перевірки. Однак положення цієї Директиви відповідного змісту не можуть бути обґрунтуванням дозвільних режимів, які заборонені іншими актами Співтовариства, такими як Директива 1999/93/ЄС Європейського Парламенту та ЄС Ради від 13 грудня 1999 року про рамки Співтовариства для електронних підписів ([17]) або Директива 2000/31/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 8 червня 2000 року про окремі правові аспекти послуг інформаційного суспільства, зокрема, про електронну торгівлю, на внутрішньому ринку (Директива про електронну комерцію) ([18]). Результати процесу взаємного оцінювання уможливлять визначення на рівні Співтовариства типів діяльності, для якої слід відмінити дозвільні режими.

(55) Ця Директива не перешкоджає можливостям держав-членів скасовувати дозволи після їх видання, якщо умови надання дозволів більше не виконуються.

(56) Відповідно до практики Суду, державна система охорони здоров'я, захист споживачів, благополуччя тварин та захист міського середовища є переважними причинами, що стосуються загальних інтересів. Такі переважні причини можуть обґрунтовувати застосування дозвільних режимів та інші обмеження. Однак ніякий дозвільний режим чи обмеження не повинні дискримінувати на підставі національності. Крім того, слід завжди дотримуватися принципів необхідності та пропорційності.

(57) Положення цієї Директиви, що стосуються дозвільних режимів, повинні стосуватися випадків, коли доступ до послуг або здійснення діяльності з їх надання оператором вимагає рішення компетентним органом. Положення не стосується рішень компетентних органів про створення державного чи

[17] ОВ L 13, 19.1.2000, с. 12
[18] ОВ L 178, 17.7.2000, с. 1.

приватного суб'єкту господарювання для надання конкретної послуги або укладання контрактів компетентними органами для надання конкретної послуги, яка регулюється правилами щодо державних закупівель, оскільки ця Директива не стосується правил щодо державних закупівель.

(58) З метою полегшення доступу до послуг та здійснення діяльності з їх надання важливо оцінювати та звітувати про дозвільні режими та їх обґрунтування. Таке зобов'язання щодо звітності стосується лише наявності дозвільних режимів, а не критерії та умови надання дозволу.

(59) Дозвіл повинен, як правило, дозволяти доступ до діяльності з надання послуг або здійснення цієї діяльності на всій території держави, якщо тільки територіальні обмеження не виправдані переважною причиною, що стосується суспільних інтересів. Наприклад, охорона довкілля може виправдати вимогу отримувати індивідуальний дозвіл на кожну установку на території держави. Це положення не впливає на регіональні чи місцеві повноваження щодо надання дозволів у межах держави-члени.

(60) Ця Директива та, зокрема, положення стосовно дозвільних режимів та територіальної сфери застосування дозволу, не повинні втручатися в розподіл регіональних або місцевих повноважень в межах держав-членів, включаючи регіональне та місцеве самоврядування та використання офіційних мов.

(61) Положення, що стосується відсутності дублювання умов надання дозволу, не запобігає застосуванню державами-членами власних умов, визначених у дозвільному режимі. Воно тільки вимагає, щоб компетентні органи, розглядаючи, чи задовольняє цим умовам заявник, брали до уваги відповідні умови, яким вже задовольнив заявник в іншій державі-члені. Це положення не вимагає застосування умов надання дозволу згідно з дозвільним режимом іншої держави-члена.

(62) Якщо кількість дозволів, доступних для діяльності, обмежена через дефіцит природних ресурсів або технічні можливості, слід передбачити порядок відбору з числа потенційних кандидатів з метою розвитку за допомогою відкритого конкурсу якості та умов надання послуг, доступних для користувачів. Така процедура повинна гарантувати прозорість та неупередженість, а надаваний таким чином дозвіл не повинен мати надмірну тривалість, автоматичне поновлення або надавати будь-яку перевагу постачальнику послуг, термін дії дозволу якого закінчився. Зокрема, тривалість дії дозволу повинна бути зафіксована таким чином, щоб вона не стримувала та не обмежувала вільну

конкуренцію більше того, що необхідно для забезпечення відшкодування витрат на інвестиції та справедливого повернення вкладеного капіталу. Це положення не перешкоджає державам-членам обмежувати кількість дозволів з інших причин, крім нестачі природних ресурсів або технічних можливостей. Дозволи у будь-якому випадку підлягають дії інших положень цієї Директиви стосовно дозвільних режимів.

(63) За відсутності інших домовленостей відсутність відповіді протягом періоду часу слід вважати дозвіл наданим. Однак для окремих видів діяльності можуть бути запроваджені інші домовленості, якщо вони об'єктивно обґрунтовані переважними причинами, що стосуються суспільних інтересів, включаючи законний інтерес третіх сторін. Такі інші домовленості можуть включати національні правила, згідно з якими, за відсутності відповіді компетентного органу, заявка вважається відхиленою і це відхилення допускає оскарження в суді.

(64) З метою створення справжнього внутрішнього ринку послуг необхідно скасувати будь-які обмеження свободи заснування та вільного руху послуг, які все ще закріплені в законах окремих держав-членів і які несумісні зі статтями відповідно 43 і 49 Договору. Обмеження, що мають бути заборонені, особливо впливають на внутрішній ринок послуг і повинні бути якнайшвидше та системно демонтовані.

(65) Свобода заснування, зокрема, ґрунтується на принцип рівного ставлення, що тягне за собою не тільки відсутність будь-якої дискримінації на підставі національності, а й відсутність будь-якої непрямої дискримінації на інших підставах, що здатна привести до такого ж результату. Таким чином, доступ до діяльності з надання послуг або здійснення такої діяльності в державі-члені як основної або як додаткової діяльності не повинен підлягати таким критеріям як місце заснування, проживання, реєстрації або основне місце надання послуг. Однак ці критерії не повинні включати вимоги, згідно з якими постачальник послуг, один з його працівників або представник зобов’язаний бути присутнім під час здійснення діяльності, якщо обґрунтовано переважною причиною, що стосується суспільного інтересу. Крім того, держава-член не повинна обмежувати правоздатність або право компаній, зареєстрованих відповідно до законодавства іншої держави-члена, на чиїй території вони мають первинне місце заснування, позиватися в суді. Крім того, держава-член не повинна мати можливості надавати будь-які переваги постачальникам, що мають особливий

національний або місцевий соціально-економічний зв'язок; також вона не повинна обмежувати, на підставі місця заснування, свободу постачальника придбавати, експлуатувати або розпоряджатися правами і товарами або отримувати доступ до різних форм кредиту або проживання тією мірою, якою такий вибір є корисним для доступу до своєї діяльності або для її ефективного здійснення.

(66) Доступ до діяльності з надання послуг або здійснення їх на території держави-члена не повинен підлягати економічним випробуванням. Заборона економічних випробувань як необхідної умови для надання дозволу повинна охоплювати економічні випробування як такі, але не вимоги, об'єктивно обґрунтовані переважними причинами, що стосуються суспільного інтересу, наприклад, захисту міського середовища, соціальної політики або суспільного здоров'я. Заборона не повинні впливати на здійснення повноважень органів, що відповідають за застосування законодавства щодо конкуренції.

(67) Стосовно фінансових гарантій або страхування, заборона вимог повинна стосуватися лише зобов'язання, щоб фінансові гарантії або страхування отримувалися від фінансової установи, заснованої у відповідній державі-члені.

(68) Стосовно попередньої реєстрації заборона вимог стосується лише зобов'язання, яке вимагає, щоб постачальник перед заснуванням був попередньо зареєстрований на даний період в реєстрі, що веде відповідна держава-член.

(69) Щоб скоординувати модернізацію національних правил та норм відповідно до вимог внутрішнього ринку, необхідно оцінити окремі недискримінаційні національні вимоги, які за своєю природою можуть суворо обмежити або навіть запобігти доступу до діяльності або її здійснення згідно зі свободою заснування. Оцінювання повинне обмежуватися сумісністю цих вимог з критеріями, які вже визначив Суд щодо свободи заснування. Воно не повинно стосуватися застосування законодавства Співтовариства щодо конкуренції. Якщо такі вимоги є дискримінаційними або не є об'єктивно виправдані поважними причинами, що стосуються суспільного інтересу, або якщо вони є непропорційними, їх слід скасувати або змінити. Результат цієї оцінки буде відрізнятися залежно від характеру діяльності та залучених суспільних інтересів. Зокрема, такі вимоги цілком можна виправдати, коли вони переслідують цілі соціальної політики.

(70) Для цілей цієї Директиви та без шкоди статті 16 Договору послуги можуть розглядатися як послуги загального економічного інтересу, тільки якщо їх

надають для виконання спеціального завдання у суспільних інтересах, покладеного на постачальника державою-членом. Припис має виконуватися за допомогою одного або більше актів, форму яких визначають зацікавлені держави-члени, а також уточнювати характер спеціального завдання.

(71) Процес взаємної оцінки, передбачений у цій Директиві, не повинен впливати на свободу держав-членів встановлювати в законодавстві високий рівень захисту суспільних інтересів, зокрема стосовно цілей соціальної політики. Крім того, необхідно, щоб процес взаємного оцінювання повністю враховував специфіку послуг загального економічного інтересу та конкретних завдань, що їм приписано. Це може виправдати певні обмеження свободу заснування, зокрема, якщо такі обмеження охоплюють охорону суспільного здоров'я населення та цілі соціальної політики і якщо вони задовольняють підпункти (a), (b) і (c) пункту (3) статті 15. Наприклад, стосовно зобов'язання мати певну юридичну форму для здійснення певних послуг у соціальній сфері Суд вже визнав, що може бути справедливим підпорядковувати постачальника вимогам бути неприбутковою організацією.

(72) Перед послугами загального економічного інтересу стоять важливі завдання, що стосуються соціальної та територіальної єдності. Процес оцінювання, передбачений цією Директивою, не повинен перешкоджати виконанню цих завдань. Цей процес не повинен впливати на вимоги, необхідні для виконання цих завдань, та, в той же час, необхідно розглянути питання щодо невиправданих обмежень свободи заснування.

(73) Вимоги, які слід розглянути, включають національні правила, які, на підставах інших, ніж ті, що стосуються професійної кваліфікації, резервують доступ до певних видів діяльності за конкретними постачальниками. Ці вимоги також включають зобов'язання для постачальника приймати певну організаційно-правову форму, зокрема, бути юридичною особою, бути компанією в індивідуальній власності, бути неприбутковою організацією або компанією, що належить винятково фізичним особам, а також вимоги, які стосуються акціонерного капіталу компанії, зокрема, зобов'язання зберігати мінімальний обсяг капіталу для діяльності з надання відповідних видів послуг або мати спеціальну кваліфікацію для утримання статутного капіталу або керування певними компаніями. Оцінка сумісності фіксованих мінімальних та/або максимальних тарифів зі свободою заснування стосується лише тарифів, встановлених компетентними органами спеціально для надання відповідних

послуг, а не, наприклад, загальних правила визначення ціни, як-от для оренди будинків.

(74) Процес взаємного оцінювання означає, що під час періоду транспозиції держави-члени спочатку перевіряють своє законодавство, щоб з'ясувати чи існує будь-яка з вищезазначених вимог в їхніх правових системах. Не пізніше кінця періоду транспозиції держави-члени повинні скласти звіт щодо результатів цієї перевірки. Кожен звіт передають іншим державам-членам та зацікавленим сторонам. Після цього держави-члени мають шість місяців, щоб подати зауваження стосовно цих звітів. Не пізніше ніж через рік після дати набрання чинності цієї Директивою Комісія ЄС складає короткий звіт у супроводі, де це доречно, пропозицій для подальших ініціатив. За необхідності Комісія ЄС, у співпраці з державами-членами, може допомогти їм розробити загальну методику.

(75) Те, що ця Директива визначає ряд вимог, які держави-члени скасовують або оцінюють впродовж періоду транспозиції, не шкодить будь-якому судовому провадженню, порушеному проти держави-члена, за невиконання своїх зобов'язань за статтями 43 або 49 Договору.

(76) Ця Директива не стосується застосування статей від 28 до 30 Договору, що стосуються вільного переміщення товарів. Обмеження, заборонені відповідно до положення про свободу надання послуг, охоплюють вимоги, що застосовуються до доступу до діяльності з надання послуг або до їх здійснення, а не до тих, що застосовуються до товарів як таких.

(77) Якщо оператор подорожує до іншої держави-члена здійснювати там діяльність з надання послуг, слід відрізняти ситуації, охоплені положеннями щодо свободи заснування, та охоплені – через тимчасовий характер відповідної діяльності – положеннями про вільний рух послуг. Щодо відмінностей між свободою заснування та вільним рухом послуг, відповідно до судової практики Суду ключовим елементом є факт, чи заснований оператор у державі-члені, де надає відповідну послугу. Якщо оператор заснований у державі-члені, де надає свої послуги, питання розглядають у сфері застосування свободи заснування. Якщо, навпаки, оператор не заснований у державі-члені, де надає послуги, його діяльність розглядають у сфері вільного руху послуг. Суд наполегливо дотримувався положення, що тимчасовий характер діяльності визначають не тільки за тривалістю надання послуги, а також за її регулярністю, періодичністю або безперервністю. Той факт, що діяльність тимчасова, не означає, що

постачальник не може обладнати деякі форми інфраструктури в державі-члені, де надає послуги, такі, як офіс, палати чи кабінети, у тій мірі, якою така інфраструктура необхідна для цілей надання відповідних послуг.

(78) Щоб убезпечити ефективну реалізацію вільного руху послуг та забезпечити, щоб отримувачі та постачальники могли скористатися та надавати послуги на всій території Співтовариства незалежно від кордонів, необхідно уточнити, наскільки широко сягають вимоги держави-члена, де надають послуги. Вкрай важливо забезпечити, щоб положення про свободу надання послуг не утримувало держав-члену, в якій надається послуга, від накладення, з дотриманням принципів, наведених у підпунктах (a) - (c) пункту (1) статті 16, власних відповідних вимог через причини, пов’язані з державною політикою або суспільною безпекою чи з охороною суспільного здоров'я або навколишнього середовища.

(79) Суд послідовно дотримується положення, що держави-члени зберігають право вживати заходів для перешкоджання постачальникам послуг незаконно отримувати переваги від принципів внутрішнього ринку. Зловживання з боку постачальника має встановлюватися на індивідуальній основі.

(80) Необхідно забезпечити можливість для постачальників узяти з собою обладнання, яке є невіддільною частиною надання ними послуг, коли вони подорожують для надання послуг в іншу державу-член. Зокрема, важливо уникати випадків, коли послуга не може бути надана без обладнання або ситуацій, в яких постачальники несуть додаткові витрати, наприклад, винаймаючи або купуючи інше обладнання, ніж те, яке вони зазвичай використовують, або потребують суттєвого відхилення від способу, яким зазвичай здійснюють свою діяльність.

(81) Поняття «обладнання» не відноситься до фізичних об'єктів, які або постачаються постачальником клієнту, або стають частиною фізичного об'єкта в результаті послуги, такі як будівельні матеріали чи запасні частин, або які споживаються або залишаються на місці під час надання послуг, таких як пальне, вибухові речовини, феєрверки, пестициди, отрути або ліки.

(82) Положення цієї Директиви не виключають застосування державою-членом правил щодо умов працевлаштування. Правила, встановлені законом, регламентом чи адміністративними положеннями повинні, згідно з Договором, бути виправдані причинами, що стосуються охорони праці, бути

недискримінаційними, необхідними і пропорційними, як витлумачено Судом, і відповідати іншим відповідним положенням законодавства Співтовариства.

(83) Необхідно забезпечити, щоб від положення про свободу надання послуг можна було відступати тільки у сферах, на які поширюються відступи. Такі відступи потрібні для врахування рівня інтеграції внутрішнього ринку або окремих актів Співтовариства, що стосуються послуг, відповідно до яких постачальник підлягає застосуванню норм права, відмінних від норм держави-члена заснування. Більше того, шляхом винятку проти даного постачальника можуть ухвалюватися заходи у деяких окремих випадках і за окремих суворих процедурних та матеріальних умов. Крім того, будь-яке обмеження вільного руху послуг дозволяють як виняток, якщо тільки воно відповідає основним правам, які є невід'ємною частиною загальних принципів права, закріплених у правовому порядку Співтовариства.

(84) Відступ від положення про свободу надання послуг, пов'язаних з поштовими послугами, охоплює обидва види діяльності, відведеної для постачальника універсальної послуги та інших поштових послуг.

(85) Відступ від положення про свободу надання послуг з судового стягнення заборгованості та посилання на можливий майбутній інструмент гармонізації стосується тільки доступу до та здійснення діяльності, яка полягає, зокрема, у досудових діях, що стосуються стягнення заборгованості.

(86) Ця Директива не повинна впливати на терміни та умови зайнятості, які відповідно до Директиви 96/71/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 16 грудня 1996 року щодо розміщення працівників у рамках надання послуг ([19]), застосовують до працівників, розміщених для надання послуг на території іншої держави-члена. У таких випадках Директива 96/71/ЄС передбачає, що постачальники повинні дотримуватися положень та умов щодо зайнятості у визначеному переліку сфер, застосовних у державі-члені, де надають послугу. А саме: максимальний період роботи та мінімальні періоди відпочинку, мінімальні оплачувані щорічні відпустки, мінімальні ставки заробітної плати, включаючи ставки за понаднормову роботу, умови наймання працівників, зокрема охорона праці найманих підприємствами тимчасового надання роботи працівників, охорона здоров'я, безпеки та гігієни на роботі, заходи щодо термінів та умов праці, які захищають права вагітних жінок або жінок, які нещодавно народили,

[19] ОВ L 18, 21.1.1997, с. 1.

дітей і молоді, та рівність лікування чоловіків і жінок, а також інші положення про недискримінацію. Це стосується не лише положень та умов щодо зайнятості, які встановлюються законом, а й тих, які наведені в колективних договорах або рішеннях арбітражного суду, офіційно оголошених або де-факто універсально застосовних у значенні Директиви 96/71/ЄС. Більше того, ця Директива не повинна перешкоджати державам-членам застосовувати положення та умови щодо зайнятості з питань, що відрізняються від перелічених у пункті (1) статті 3 Директиви 96/71/ЄС на підставі державної політики.

(87) Ця Директива також не повинна впливати на умови та положення щодо зайнятості у випадках, коли працівника для надання транскордонних послуг наймають у державі-члені, де надаються послуги. Крім того, ця Директива не повинна впливати на право держави-члена, де надається послуга, визначати існуючі трудові відносини і відмінності між самозайнятими особами та найманими працівниками, включаючи "фальшивих самозайнятих осіб". Стосовно цього суттєвою характеристикою трудових відносин відповідно до статті 39 Договору є той факт, що протягом певного періоду часу особа надає послуги іншій особі та під її керівництвом, за що отримує винагороду. Будь-яка діяльність, яку людина виконує поза відносинами підпорядкованості, повинна бути класифікована як діяльність, виконувана під час здійснення самозайнятості для цілей статей 43 та 49 Договору.

(88) Положення про свободу надання послуг не застосовують у випадках, коли, відповідно до законодавства Співтовариства, діяльність зарезервована в державі-члені за окремою професією, наприклад, вимоги, які резервують надання юридичних консультацій винятково за юристами.

(89) Відступ від положення про свободу надання послуг, що стосуються питань, пов'язаних з транспортними засобами, орендованими в іншій державі-члені ніж та, в якій їх використовують, випливає з судової практики Суду, який визнав, що держава-член може накласти таке зобов'язання відповідно до умов пропорційності, у випадку транспортних засобів, які використовують на її території. Цей виняток не охоплює випадковий чи тимчасовий прокат.

(90) Договірні відносини між постачальником і клієнтом, а також між роботодавцем і працівником, не є предметом дії цієї Директиви. Чинне законодавство стосовно договірних або недоговірних зобов'язань постачальника визначається правилами приватного міжнародного права.

(91) Необхідно надати державам-членам можливість, винятково і на індивідуальній основі, вживати заходів, які відступають від положення про свободу надання послуг стосовно постачальника, заснованого в іншій державі-члені на підставі убезпечення послуг. Проте необхідно уможливити такі заходи лише за відсутності гармонізації на рівні Співтовариства.

(92) Обмеження вільного руху послуг, що суперечать Директиві, можуть виникнути не тільки через заходи, застосовані до постачальників, але й через численні бар'єри для використання послуг отримувачами, особливо споживачами. У цій Директиві наведено для ілюстрування згадки про певні типи обмежень, що застосовують до отримувача, який бажає користуватися послугою постачальника, заснованого в іншій державі-члені. Це також охоплює випадки, коли отримувачі послуги зобов'язані одержувати дозвіл від своїх компетентних органів або подавати їм заяву, щоб одержати послугу від постачальника, заснованого в іншої державі-члені. Це не стосується загальних дозвільних режимів, які також застосовують до використання послуги, що надається постачальником, заснованим в тій самій державі-члені.

(93) Концепцію фінансової допомоги для використання певної послуги не застосовують до систем допомоги, які надають держави-члени, зокрема, в соціальній сфері або в культурному секторі та які охоплюються правилами Співтовариства щодо конкуренції, а також до загальної фінансової допомоги, не пов'язаної з використанням конкретної послуги, наприклад, гранти або кредити студентам.

(94) Відповідно до Договору правила про вільний рух послуг, дискримінація за ознакою національності отримувача, місця проживання у державі або регіоні заборонена. Така дискримінація може мати форму зобов'язання громадяни винятково іншої держави-члена надавати оригінальні документи, завірені копії, документ по громадянство або офіційні переклади документів для того, щоб скористатися послугою або більш вигідними термінами чи цінами. Проте заборона дискримінаційних вимог не перешкоджає застереженню переваг, особливо щодо тарифів, певних отримувачів, якщо таке застереження базується на легітимних та об'єктивних критеріях.

(95) Принцип недискримінації в межах внутрішнього ринку означає, що доступ отримувача, особливо споживача, до послуги, запропонованої громадськості, не може бути забороненим або обмеженим застосуванням критеріїв, включених у загальні умови, доступні для громадян, у зв’язку з громадянством або місцем

проживання отримувача. Звідси не випливає, що незаконною дискримінацією буде, якщо за таких загальних умов для різних тарифів і умов, що застосовуються до надання послуги, якщо ці тарифи, ціни та умови виправдані з об'єктивних причин, які можуть змінюватися від країни до країни, наприклад, додаткові витрати через віддаленість або технічний характер надання послуг, або різний ринок умов, таких як більш високий або нижчий попит, на який впливає сезонність, різні періоди відпустки в державах-членах та ціноутворення різними конкурентами, або додаткові ризики, пов'язані з правилами, які відрізняються від правил держави-члена заснування. Звідси також не випливає, що ненадання послуг споживачеві за відсутності необхідних прав інтелектуальної власності буде незаконною дискримінацією.

(96) Доречно передбачити, щоб, як один із засобів, якими постачальник може зробити інформацію, яку він зобов'язаний надати, легкодоступною отримувачу, він надавав свою електронну адресу, включаючи адресу свого сайту. Крім того, зобов'язання зробити доступною певну інформацію в інформаційних документах постачальника, які детально представляють його послуги, не повинне охоплювати комерційні повідомлення загального характеру, такі як реклама, а радше документи, що дають докладний опис запропонованих послуг, включаючи документи на веб-сайті.

(97) У цій Директиві необхідно передбачити певні правила щодо високої якості послуг, забезпечуючи, зокрема, вимоги до інформації та прозорості. Ці правила повинні застосовуватися як у випадках надання транскордонних послуг між державами-членами, так і у випадках надання послуг в державі-члені, де заснований постачальник, без накладання непотрібних навантажень на МСП. Правила жодним чином не повинні заважати державам-членам застосовувати, відповідно до цієї Директиви та іншого законодавства Співтовариства, додаткові або інші вимоги до якості.

(98) Будь-який оператор, що надає послуги з прямим і особливим ризиком для здоров'я, безпеки або фінансів отримувача чи третьої особи, повинен, в принципі, мати відповідне страхування професійної відповідальності або іншу форму гарантії, еквівалентну або порівнянну, що означає, зокрема, що такий оператор повинен, як правило, мати достатнє страхове покриття для надання послуг в одній або декількох державах-членах, окрім держави-члена заснування.

(99) Страхування або гарантія повинні відповідати характеру і ступеню ризику. Тому для постачальника необхідно мати транскордонне покриття лише в тому

випадку, якщо постачальник фактично надає послуги в іншій державі-члені. Держави-члени не повинні встановлювати більш детально правила щодо страхового покриття та визначати, наприклад, мінімальні пороги для страхової суми або ліміти на вилучення зі страхового покриття. Постачальники та страхові компанії повинні підтримувати необхідну гнучкість для переговорів щодо страхових полісів, націлених саме на характер і ступінь ризику. Крім того, зобов’язання мати відповідне страхування не слід впроваджувати законом. Достатньо, якщо страхове зобов'язання є частиною етичних правил, встановлених професійними установами. Нарешті, не повинно бути жодних зобов'язань щодо страхування для страхових компаній.

(100) Необхідно покласти край загальним заборонам на комерційні повідомлення регульованих професій не шляхом усунення заборони на зміст комерційного повідомлення, а усуненням тих заборон, які загалом і для даної професії, забороняють один або більше форм комерційного повідомлення, наприклад, заборона на всю рекламу в одному або декількох ЗМІ. Стосовно змісту і методів комерційних повідомлень, необхідно заохочувати фахівців до складання, відповідно до законодавства Співтовариства, кодексів поведінки на рівні Співтовариства.

(101) Необхідно і в інтересах отримувачів, зокрема споживачів, гарантувати можливість для постачальників пропонувати мультидисциплінарні послуги та зменшити обмеження щодо цього стосовно тих, які необхідні для забезпечення неупередженості, незалежності та цілісності регульованих професій. Це не впливає на обмеження чи заборону здійснення конкретної діяльності, яка спрямована на забезпечення незалежності у випадках, коли держава-член доручає постачальнику конкретне завдання, особливо в сфері розвитку міста, а також не впливає на застосування правил конкуренції.

(102) З метою підвищення прозорості та сприяння оцінці на основі порівнюваних критеріїв щодо якості послуг, які пропонуються та надаються отримувачам, важливо, щоб інформація про значення етикетки та інші відмітні знаки, що стосуються цих послуг, була легко доступною. Це зобов’язання щодо прозорості особливо важливе в таких сферах, як туризм, зокрема готельний бізнес, в якому поширене використання системи класифікації. Крім того, доречно вивчити, якою мірою європейська стандартизація може сприяти сумісності та якості послуг. Європейські стандарти складаються європейськими органами зі стандартизації, що встановлюють стандарти, Європейським

комітетом з стандартизації (CEN), Європейським комітетом з питань електротехнічної стандартизації (CENELEC) і Європейським інститут телекомунікаційних стандартів (ETSI). Якщо доречно, Комісія ЄС може, відповідно до процедури, наведеній у Директиві 98/34/ЄС Парламенту та Ради ЄС від 22 червня 1998 року про встановлення процедури надання інформації в сфері технічних стандартів і правил ([20]), а також відповідно до правил щодо служб інформаційного суспільства, видати мандат для розробки конкретних європейських стандартів.

(103) Для вирішення потенційних проблем з дотриманням судових рішень доречно передбачити, що держави-члени визнають еквівалентні гарантії, подані організаціями або установами, такими як банки, страхові компанії або інші постачальники фінансових послуг, засновані в іншій державі-члені.

(104) Розвиток мережі органів захисту прав споживачів держав-членів, що є предметом Регламенту (ЄС) № 2006/2004, доповнює співпрацю, передбачену цією Директивою. Застосування законодавства про захист прав споживачів у транскордонних випадках, особливо у сфері нових методів маркетингу та продажу, а також необхідність усунення певних перешкод для співпраці в цій галузі, вимагає більшого ступеня співпраці між державами-членами. Зокрема у цій сфері необхідно забезпечити, щоб держави-члени вимагали припинення незаконної практики з боку операторів, націленої на споживачів в іншій державі-члені.

(105) Адміністративне співробітництво має важливе значення для того, щоб ринок послуг функціонував правильно. Відсутність співробітництва між державами-членами призводить до розповзання правил, що застосовуються до постачальників, або дублювання засобів контролю транскордонної діяльності, а також може використовуватися недобросовісними торгівцями для уникнення нагляду чи обходу застосовних національних правил щодо послуг. Тому важливо забезпечити чіткі, юридично обов'язкові зобов'язання для держав-членів щодо ефективної співпраці.

(106) Для цілей глави про адміністративне співробітництво "нагляд" повинен охоплювати такі види діяльності, як відстежування та виявлення фактів, вирішення проблем, примусове виконання і запровадження санкцій та подальших відповідних заходів.

---

[20] ОВ L 204, 21.7.1998, с. 37. Директива з останніми змінами, внесеними Актом про приєднання 2003 року.

(107) В нормальних умовах взаємна допомога повинна існувати безпосередньо між компетентними органами. Пункти зв’язку, призначені державами-членами, повинні полегшувати цей процес лише у разі виникнення труднощів, наприклад, якщо потрібна допомога в ідентифікації відповідного компетентного органу.

(108) До деяких зобов'язань щодо взаємної допомоги слід віднести всі питання, охоплені цією Директивою, включаючи питання, пов’язані з випадками, коли постачальник засновується в іншій державі. Інші зобов'язання щодо взаємної допомоги потрібно застосовувати лише у випадках надання транскордонних послуг, де застосовується положення про свободу надання послуг. Наступний набір зобов'язань має застосовуватися у всіх випадки транскордонного надання послуг, включаючи сфери, не охоплені положенням про свободу надання послуг. Транскордонне надання послуг має включати випадки, коли послуги надаються на відстані, і випадки, коли отримувач для отримання послуг подорожує до держави-члена заснування постачальника.

(109) У випадках, коли постачальник тимчасово переміщується до держави-члена, яка не є державою-членом заснування, необхідно забезпечити взаємну допомогу між цими двома державами-членами, щоб остання могла виконувати перевірки, огляди та запити на прохання держави-члена заснування або здійснювати такі перевірки за власною ініціативою, якщо це лише фактична перевірка.

(110) Держави-члени не можуть обходити правила, викладені в цій Директиві, в тому числі положення про свободу надання послуг, способом перевірок, оглядів або розслідувань, які є дискримінаційними або непропорційними.

(111) Положення цієї Директиви щодо обміну інформацією про бездоганну репутацію постачальників не повинні запобігати ініціативам у сфері поліції та судового співробітництва у кримінальних справах, зокрема, щодо обміну інформацією між правоохоронними органами держав-членів і записів про судимість.

(112) Співробітництво між державами-членами вимагає задовільного функціонування електронної інформаційної системи, щоб дозволити компетентним органам легко визначати відповідних співрозмовників в інших державах-членах і ефективно спілкуватися.

(113) Необхідно передбачити, щоб держави-члени, спільно з Комісією, заохочували зацікавлені сторони розробляти кодекси поведінки на рівні

Співтовариства, спрямовані, зокрема, на підвищення якості послуг, з урахуванням специфіки кожної професії. Ці кодекси поведінки повинні відповідати праву Співтовариства, особливо конкурентному праву. Вони повинні бути сумісні з юридично обов'язковими правилами, що регулюють професійну етику та поведінку в державах-членах.

(114) Держави-члени повинні заохочувати створення кодексів поведінки, зокрема, професійними установами, організаціями та асоціаціями на рівні Співтовариства. Ці кодекси поведінки повинні вміщати, відповідно до конкретного характеру кожної професії, правила для комерційних повідомлень, пов'язаних з регульованими професіями та правила професійної етики і поведінки регульованих професій, що мають на меті, зокрема, забезпечення незалежності, неупередженість та збереження професійної таємниці. Крім того, в такі кодекси поведінки повинні бути включені умови, які поширюються на діяльність агентів з нерухомості. Держави-члени повинні вживати супутніх заходів для заохочення професійних установ, організацій та асоціацій запроваджувати на національному рівні кодекси поведінки, ухвалені на рівні Співтовариства.

(115) Кодекси поведінки на рівні Співтовариства мають встановлювати мінімальні норми поведінки і доповнюють законодавчі вимоги держав-членів. Вони не перешкоджають державам-членам, відповідно до законодавства Співтовариства, ухвалювати більш суворі закони або національним професійним установам – забезпечувати більший захист у своїх національних кодексах поведінки.

(116) Оскільки цілі цієї Директиви, а саме ліквідація перешкод свободі заснування для постачальників у державах-членах і вільному наданню послуг між державами-членами, не можуть бути достатньо досягнуті державами-членами і, отже, з причини масштабування дій, краще досягаються на рівні Співтовариства, Співтовариство може ухвалити акти, згідно з принципом субсидіарності, наведеним у статті 5 Договору. Відповідно до принципу пропорційності, як наведено в цій статті, Директива не виходить за межі того, що необхідно для належного досягнення цих цілей.

(117) Заходи, необхідні для імплементації цієї Директиви, повинна бути ухвалені відповідно до Рішення Ради ЄС 1999/468/ЄС від 28 червня 1999 року, що встановлює процедури реалізації виконавчих повноважень Комісії ЄС ([21]).

(118) Відповідно до пункту 34 Міжінституційної Угоди про покращення законотворчості ([22]), держави-члени заохочують до складання, для себе і в інтересах Співтовариства, власних таблиць, які будуть, наскільки це можливо, ілюструвати співвідношення між Директивою і заходів з її транспонування, та оприлюднювати їх,

УХВАЛИЛИ ЦЮ ДИРЕКТИВУ:

ГЛАВА I
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1
Тема

1. Ця Директива встановлює загальні положення, що сприяють здійсненню свободи заснування для постачальників послуг і вільний рух послуг із збереженням високого рівня якості послуг.

2. Ця Директива не передбачає ні лібералізації послуг загального економічного інтересу, закріплених за державними чи приватними суб'єктами господарювання, ні приватизації державних установ, що надають послуги.

3. Ця Директива не передбачає скасування монополій, що надають послуги, або допомоги, яку надають держави-члени, які потрапляють у сферу дії правил Співтовариства щодо конкуренції.

Ця Директива не впливає на свободу держав-членів визначати, відповідно до законодавства Співтовариства, що вони вважають послугами загального економічного інтересу, як ці послуги повинні бути організовані та профінансовані відповідно до Правила державної допомоги та яким конкретним зобов'язанням вони мають підлягати.

---

[21] ОВ L 184, 17.7.1999, С. 23. Рішення в редакції Рішення 2006/512/ЄС (ОВ L 200, 22.7.2006, с. 11).
[22] ОВ С 321, 31.12.2003, с. 1.

4. Ця Директива не впливає на заходи, вжиті на національному рівні, відповідно до законодавства Співтовариства, для захисту або сприяння культурному чи мовному різноманіттю або плюралізму засобів масової інформації.

5. Ця Директива не впливає на норми кримінального законодавства держав-членів. Однак держави-члени не можуть обмежувати свободу надання послуг способом застосування положень кримінального права, які спеціально регулюють або впливають на доступ до послуги чи діяльності для її здійснення в обхід правил, викладених у цій Директиві.

6. Ця Директива не впливає на трудове законодавство, тобто на будь-яке законодавче або договірне положення, що стосується умов зайнятості, умов праці, в тому числі охорони праці та безпеки праці, відносин між роботодавцями та працівниками, яке держава-член застосовує відповідно до національного законодавства, що відповідає законодавству Співтовариства. Так само ця Директива не впливає на законодавство держав-членів з соціального забезпечення.

7. Ця Директива не впливає на здійснення фундаментальних прав, визнаних у законодавстві держав-членів та Співтовариства. Також вона не впливає на право вести переговори, укладати і виконувати колективні договори та брати участь у страйках згідно з національним законодавством та практикам, які відповідають законодавству Співтовариства.

Стаття 2
Сфера застосування

1. Цю Директиву застосовують до послуг, які надають постачальники, засновані в державі-члені.

2. Цю Директиву не застосовують до таких видів діяльності:

(a) неекономічні послуги загального інтересу;

(b) фінансові послуги, такі як банківська діяльність, кредитування, страхування та перестрахування, професійні або особисті пенсії, цінні папери, інвестиційні фонди, платіжні та інвестиційні консультації, в тому числі надання послуг, зазначених у Додатку I до Директиви 2006/48/ЄС;

(c) послуги та мережі електронних комунікацій, а також пов'язаних з ними об'єктів і послуг, відповідно до об’єктів сфери дії Директив 2002/19/ЄС, 2002/20/ЄС, 2002/21/ЄС, 2002/22/ЄС та 2002/58/ЄС;

(d) послуги у сфері транспорту, включаючи портові послуги, в межах частини розділу V Договору;

(e) послуги агентств тимчасової роботи;

(f) медичні послуги, незалежно від того, надають їх заклади охорони здоров'я чи ні, незважаючи на способи, якими вони організовані та фінансуються на національному рівні або чи є вони державними або приватними;

(g) аудіовізуальні послуги, включаючи кінематографічні послуги, незалежно від способу їх виробництва, розповсюдження та передавання, а також радіомовлення;

(h) діяльність з організації ігор, що передбачають грошові ставки в азартних іграх, включаючи лотереї, ігри в казино та оборудки, що передбачають парі;

(i) діяльність, пов'язана зі здійсненням офіційних повноважень відповідно до статті 45 Договору;

(j) соціальні послуги, що стосуються надання соціального житла, догляду за дітьми і підтримки сімей та осіб, що постійно або тимчасово потребують допомоги, яку надають держава, постачальники, уповноважені державою або благодійними організаціями, визнаними державою;

(k) приватні служби безпеки;

(l) послуги, що надають нотаріуси та державні виконавці, які призначаються офіційним актом уряду.

3. Цю Директиву не застосовують до сфери оподаткування.

Стаття 3

Зв'язок з іншими положеннями законодавства Співтовариства

1. Якщо положення цієї Директиви суперечать положенням іншого акта Співтовариства, що регулює конкретні аспекти доступу або здійснення діяльності з обслуговування в певних секторах або для окремих професій, положення іншого акта Співтовариства застосовуються до цих конкретних галузей або професій.

До них відносяться:

(a) Директива 96/71/ЄС;

(b) Регламент (ЄЕС) № 1408/71;

(c) Директива Ради ЄС 89/552/ЄЕС від 3 жовтня 1989 року про узгодження деяких положень, встановлених законом, регулювання або адміністративні дії в державах-членах стосовно здійснення телевізійного мовлення ([23]1);

(d) Директива 2005/36/ЄС.

2. Ця Директива не стосується норм міжнародного приватного права, зокрема норм, що регулюють право, яке застосовують до договірних і недоговірних зобов'язань, включаючи ті, які гарантують, що споживачі отримують вигоду від захисту, наданого нормами захисту прав споживачів, які містить чинне законодавство, що діє в їхній державі-члені.

3. Держави-члени застосовують положення цієї Директиви відповідно до правил Договору про право заснування та вільний рух послуг.

Стаття 4

Визначення

Для цілей цієї Директиви застосовуються такі визначення:

1) «послуга» означає будь-яку економічну діяльність, що не є найманою працею та за яку зазвичай передбачено винагороду, як зазначено у статті 50 Договору;

2) «постачальник» означає будь-яку фізичну особу, яка є громадянином держави-члена, або будь-яку юридичну особу відповідно до статті 48 Договору, яка заснована в державі-члені, що пропонує або надає послугу;

3) «отримувач» означає будь-яку фізичну особу, яка є громадянином держави-члена або яка користується правами, наданими їй актами Співтовариства, або будь-яка юридична особа, про яку йдеться в статті 48 Договору, що заснована в державі-члені, яка для професійних або непрофесійних цілей використовує або бажає користуватися послугою;

4) «держава-член заснування» означає державу-члена, на території якої заснований відповідний постачальник послуг;

5) «заснування» означає фактичне здійснення економічної діяльності, як зазначено у статті 43 Договору, на невизначений строк і через стабільну інфраструктуру, де фактично провадиться комерційна діяльність з надання послуг;

[23] ОВ L 298, 17.10.1989, с. 23. Директива із змінами, внесеними Директивою 97/36/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС (ОВ L 202, 30.07.1997, с. 60).

6) «дозвільний режим» означає будь-яку процедуру, згідно з якою постачальника або отримувача зобов’язують вжити заходів для отримання від компетентного органу офіційного або неявного рішення про доступ до діяльності з надання послуг або її здійснення;

7) «вимога» означає будь-яке зобов'язання, заборону, умову або обмеження, передбачені законами, правилами чи адміністративними положеннями держав-членів або як наслідок судової практики, адміністративної практики, правил професійних організацій або колективних правил професійних асоціацій або інших професійних об’єднань, прийнятих на здійснення їх правової автономії; норми, встановлені в колективних договорах між соціальними партнерами, самі по собі не розглядаються як вимоги у значенні цієї Директиви;

8) «перелік важливих причин, що стосуються суспільних інтересів» означає причини визнані як такі в судовій практиці Суду, включаючи такі підстави: державна політика; суспільна безпека; охорона здоров'я; збереження фінансової рівноваги у системі соціального забезпечення; захист споживачів, отримувачів послуг та працівників; справедливість торгових операцій; боротьба з шахрайством; захист навколишнього та міського середовища; благополуччя тварин; інтелектуальна власність; збереження національної історичної та мистецької спадщини; цілі соціальної та культурної політики;

9) «компетентний орган» означає будь-яку установу або орган, який має повноваження контролю або регулювання в державі-члені ЄС стосовно діяльності з надання послуг, зокрема, адміністративні органи, включаючи суди, що діють як такі, професійні установи та професійні асоціації або інші професійні організації, які, у здійсненні своєї правової автономії, колективно регулюють доступ до діяльності з надання послуг або її здійснення;

10) «держава-член, де надана послуга» означає державу-члена, де надає послугу постачальник, заснований в іншій державі-члені;

11) «регульована професія» означає професійну діяльність або сукупність видів професійної діяльності, що передбачені в підпункті (a) пункту (1) статті 3 Директиви 2005/36/ЄС;

12) «комерційне повідомлення» означає будь-яку форму повідомлення, створену для прямого чи опосередкованого просування товарів, послуг або іміджу підприємства, організації або особи, залученої в комерційну, промислову

або ремісничу діяльність або у регульовану професію. Нижченаведені не є самі по собі комерційними повідомленнями:

(a) інформація, що дозволяє прямий доступ до діяльності підприємства, організації або особи, включаючи зокрема доменне ім'я або електронну поштову адресу;

(b) повідомлення, що стосуються товарів, послуг або іміджу підприємства, організації або особи, складені незалежно, особливо надані без фінансового еквіваленту.

ГЛАВА II
АДМІНІСТРАТИВНІ СПРОЩЕННЯ

Стаття 5
Спрощення процедур

1. Держави-члени розглядають процедури та формальності щодо доступу до діяльності з надання послуг та її здійснення. Якщо процедури та формальності, розглянуті відповідно до цього пункту, не є достатньо простими, держави-члени їх спрощують.

2. Комісія ЄС може запровадити згармонізовані форми на рівні Співтовариства, відповідно до процедури, зазначеної в пункті (2) статті 40. Такі форми еквівалентні сертифікатам, іншим документам, які вимагають від постачальника.

3. Якщо держави-члени вимагають від постачальника або отримувача надати сертифікат, атестацію або будь-який інший документ, що підтверджує відповідність вимогам, вони повинні приймати будь-який документ іншої держави-члена, яка має еквіваленту функцію або з якого зрозуміло, що відповідну вимогу виконано. Вони можуть не вимагати отримання документа іншої держави-члена в оригіналі, як завірену копію або завірений переклад, за винятком випадків, що передбачені іншими актами Співтовариства або якщо таку вимогу обґрунтовано поважною причиною спільного інтересу, включаючи суспільний порядок і безпеку.

Перший пункт не зачіпає права держав-членів вимагати незавірені переклади документів однією з офіційних мов.

4. Пункт 3 не застосовують до документів, згаданих у пункті (2) статті 7 та у статті 50 Директиви 2005/36/ЄС, у пункті (3) статті 45 та у статтях 46, 49 та 50

Директиви 2004/18/ЄС Європейського Парламенту від 31 березня 2004 року про координацію процедур укладання державних договорів на виконання робіт, постачання товарів і надання послуг ([24]), у пункті (2) статті 3 Директиви 98/5/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 16 лютого 1998 року про полегшення професійної діяльності адвокатів на постійній основі в державі-члені іншій, ніж та, в якій отримана кваліфікація ([25]), у Першій Директиві Ради ЄС 68/151/ЄЕС від 9 березня 1968 року про координацію гарантій, які вимагають держави-члени від компаній за змістом пункту 2 статті 58 Договору, з метою забезпечення відповідності таких гарантій в усьому Співтоваристві ([26]) і в Одинадцятій Директиві Ради ЄС 89/666/ЄЕС від 21 грудня 1989 року про вимоги щодо оприлюднення інформації щодо філій, відкритих у державах-членах компаніями окремих фірм, які підлягають нормам законодавства інших держав ([27]).

Стаття 6
Пункти єдиного контакту

1. Держави-члени забезпечують можливість для постачальників завершити такі нижченаведені процедури та формальності у пунктах єдиного контакту:

(a) всі процедури та формальності, необхідні для доступу до діяльності з надання послуг, зокрема, всі декларації, повідомлення чи заяви, необхідні для отримання дозволу від компетентних органів влади, включаючи заявки на внесення до реєстру, офіційного переліку або бази даних, чи на реєстрацію професійною установою або асоціацією;

(b) будь-які заяви на отримання дозволу, необхідного для здійснення його діяльності.

2. Створення пунктів єдиного контакту не шкодить розподілу функцій і повноважень між органами влади в рамках національних систем.

---

[24] OB L 134, 30.4.2004, с. 114. Директива з останніми змінами, внесеними Регламентом Комісії (ЄС) № 2083/2005 (OB L 333, 20.12.2005, с. 28).

[25] OB L 77, 14.3.1998, p. 36. Директива із змінами, внесеними згідно з Актом про приєднання від 2003 року.

[26] OB L 65, 14.3.1968, с. 8. Директива з останніми змінами, внесеними Директивою 2003/58/ЄС Європейського Парламенту та Ради (OB L 221, 4.9.2003, с. 13).

[27] OB L 395, 30.12.1989, с. 36.

Стаття 7
Право на інформацію

1. Через пункти єдиного контакту держави-члени забезпечують для постачальників і отримувачів легкий доступ до такої інформації:

(a) вимоги, що застосовуються до постачальників, заснованих на їх території зокрема, вимоги, що стосуються процедур і формальностей, які мають бути завершені для доступу до діяльності з надання послуг та її здійснення;

(b) контактні дані компетентних органів, які дозволяють безпосередньо з ними зв'язуватися, включаючи дані про осіб цих органів, відповідальних за питання, що стосуються діяльності з надання послуг;

(c) засоби та умови доступу до державних реєстрів та баз даних про постачальників і послуги;

(d) засоби відшкодування, які зазвичай доступні у разі виникнення спору між компетентними органами влади та постачальником або отримувачем, між постачальником і отримувачем або між постачальниками;

(e) контактні дані асоціацій або організацій, інших ніж компетентні органи, від яких постачальники або отримувачі можуть одержати практичну допомогу.

2. Держави-члени забезпечують можливість для постачальників і отримувачів одержувати, за запитом допомогу від компетентних органів, що полягає в інформуванні про те, яким чином вимоги, зазначені у підпункті (a) пункту 1, зазвичай їх інтерпретують і застосовують. Якщо доречно, такі поради включають прості покрокові настанови. Інформація надається простою та зрозумілою мовою.

3. Держави-члени забезпечують, щоб інформація та допомога відповідно до пунктів 1 і 2 надавалися ясно та однозначно, щоб вони були легко доступні на відстані та за допомогою електронних засобів і щоб їх інформація постійно оновлювалася.

4. Держави-члени забезпечують, щоб пункти єдиного контакту і компетентні органи реагували якнайшвидше на будь-який запит щодо інформації або допомоги, про які йдеться в пунктах 1 та 2 і, у випадках, коли запит є помилковим або безпідставним, інформували заявника відповідно та без затримки.

5. Держави-члени та Комісія ЄС повинні вживати супроводжувальних заходів з метою заохочення пунктів єдиного контакту надавати інформацію, передбачену в цій статті, іншими мовами Співтовариства. Це положення не шкодить законодавству держав-членів щодо використання мов.

6. Обов'язок компетентних органів надавати допомогу постачальникам та отримувачам не вимагає від цих органів юридичні консультації в окремих випадках, але стосується лише загальної інформації про те, яким чином завичай інтерпретують застосування вимог.

Стаття 8
Процедури, які надають електронними засобами

1. Держави-члени повинні забезпечити, щоб усі процедури та формальності, пов'язані з доступом до діяльності з надання послуг та їх здійснення, можна було легко виконувати на відстані та електронними засобами, через відповідний пункт єдиного контакту і за участі відповідних компетентних органів.

2. Пункт 1 не застосовується до перевірки приміщень, у яких надається послуга або обладнання, яке використовує постачальник, або до фізичної перевірки можливостей чи особистої недоторканності постачальника або його відповідального персоналу.

3. Комісія ЄС повинна відповідно до процедури, що наведена у пункті (2) статті 40, ухвалити детальні правила для імплементації пункту 1 цієї статті з метою полегшення інтероперабельності інформаційних систем та використання процедур електронними засобами між державами-членами, враховуючи загальні стандарти, розроблені на рівні Співтовариства.

ГЛАВА III
СВОБОДА ЗАСНУВАННЯ ДЛЯ ПОСТАЧАЛЬНИКІВ

РОЗДІЛ 1
Дозвіл

Стаття 9
Дозвільні режими

1. Держави-члени не роблять доступ до діяльності з надання послуг або їх здійснення предметом дозвільного режиму, крім випадків, коли виконуються такі умови:

(a) дозвільний режим не дискримінує постачальника;

(b) потреба у дозвільному режимі виправдана причинами, що стосуються суспільних інтересів;

(c) переслідувана мета не може бути досягнута за допомогою меншого обмежувального заходу, зокрема, тому що перевірка «по факту» буде проводитися занадто пізно, щоб бути дійсно ефективною.

2. У звіті, згаданому в пункті (1) статті 39, держави-члени ідентифікують свої дозвільні режими і наводять докази, що показують їх відповідність пункту 1 цієї статті.

3. Цей розділ не застосовується до тих аспектів дозвільних режимів, що прямо чи опосередковано регулюються іншими актами Спільноти.

Стаття 10
Умови для надання дозволу

1. Дозвільні режими базуються на критеріях, які заважають компетентні органи від здійснення влади у формі довільного оцінювання.

2. Критерії, зазначені в пункті 1, повинні бути:

(a) недискримінаційні;

(b) обґрунтовані нагальною причиною, що стосується суспільного інтересу;

(c) пропорційні цілям суспільних інтересів;

(d) чіткі та однозначні;

(e) цільові;

f) оприлюднені заздалегідь;

g) прозорі та доступні.

3. Умови надання дозволу на нове підприємство не повинні дублювати вимоги та засоби контролю, які є еквівалентні або по суті порівнянні стосовно їх мети, яким постачальник вже підлягає в іншій державі-члені або в тій самій державі-члені. Точки зв'язку, зазначені в пункті (2) статті 28, і постачальник допомагають компетентному органу, надаючи будь-яку необхідну інформацію стосовно цих вимог.

4. Дозвіл надає постачальнику доступ до діяльності з надання послуг або для здійснення цієї діяльності на всій території держави, у тому числі за допомогою створення агенцій, філій або відділень, крім випадків, коли отримання дозволу

на кожну окрему установу або обмеження дозволу певною частиною території виправдано переважною причиною, що стосується загальних інтересів.

5. Дозвіл надається, як тільки встановлено з урахуванням відповідної експертизи, що умови для надання дозволу виконано.

6. За винятком випадків надання дозволу, будь-яке рішення компетентних органів, включаючи відмову або відкликання дозволу, має бути повністю обґрунтованим і зобов'язане бути відкритими для оскарження в судах або інших інстанціях з апеляційних питань.

7. Ця стаття не ставить під сумнів розподіл компетенції на місцевому або регіональному рівні органів держав-членів, що видають дозволи.

Стаття 11
Тривалість надавання дозволу

1. Дозвіл, наданий постачальнику, не повинен даватися на обмежений період, за винятком випадків, коли:

(a) дозвіл автоматично поновлюється або підлягає лише продовженню стосовно виконання вимог;

(b) кількість доступних дозволів обмежується з поважних причин, що стосуються загальних інтересів; або

(c) обмежений період надання дозволу може бути виправданий поважними причинами, що стосуються загальних інтересів.

2. Пункт 1 не стосується максимального періоду, до кінця якого постачальник повинен фактично розпочати свою діяльність після отримання дозволу.

3. Держави-члени вимагають від постачальника інформувати відповідний пункт єдиного контакту, передбачений статтею 6, про такі зміни:

(a) створення дочірніх підприємств, діяльність яких поширюється в межах дозвільного режиму;

(b) зміни в його ситуації, які призводять до того, що умови для надання дозволу більше не виконуються.

4. Ця стаття не шкодить державам-членам скасувати дозвіл, коли умови для надання дозволу більше не виконуються.

Стаття 12
Відбір з декількох кандидатів

1. Якщо кількість дозволів, доступних для даної діяльності, обмежена через нестачу наявних природних ресурсів або технічних можливостей, держави-члени повинні застосовувати процедуру відбору потенційних кандидатів, яка надає повну гарантію неупередженості та прозорості, включаючи, зокрема, адекватну рекламу про запуск, проведення і завершення процедури.

2. У випадках, зазначених у пункті 1, дозвіл надається на відповідний обмежений період, якщо він не може бути відкритий для автоматичного поновлення, не надає будь-які інші переваги постачальнику, чий термін дії дозволу минув, або будь-якій особі, що має певні зв'язки з цим постачальником.

3. З урахуванням пункту 1 та статей 9 та 10, держави-члени можуть брати до уваги, встановлюючи правила для процедури відбору, міркування щодо суспільного здоров'я, цілей соціальної політики, здоров'я та безпеки працівників або самозайнятих осіб, охорони навколишнього середовища, збереження культурної спадщини та інші поважні причини, що стосуються загальних інтересів, у відповідності до законодавства Співтовариства.

Стаття 13
Процедури надання дозволів

1. Процедури та формальності щодо надання дозволів повинні бути чіткими, оприлюднюватися заздалегідь і бути такими, щоб надавати заявникам гарантію того, що їх застосування буде розглядатися ретельно і неупереджено.

2. Процедури та формальності щодо видачі дозволів не повинні бути ускладненими або затягувати надання послуги. Вони повинні бути легкодоступними, та будь-які витрати, які заявники можуть взяти на себе за заявкою, мають бути розумними і пропорційними вартості відповідних процедур надання дозволу і не повинні перевищувати вартість процедур.

3. Процедури та формальності щодо видачі дозволів гарантують заявникам те, що їх запит буде оброблено якнайшвидше і, у будь-якому випадку, в межах періоду, який фіксується і оприлюднюється заздалегідь. Відлік періоду починається тільки з моменту, коли надіслано всю документацію. Коли це обґрунтовано складністю питання, термін може бути продовжений один раз компетентним органом на обмежений період часу. Розширення та його

тривалість мають бути належним чином вмотивовані та повідомлятися заявникові до закінчення початкового періоду.

4. Відсутність відповіді протягом визначеного або розширеного періоду часу відповідно до пункту 3 вважають наданням дозволу. Проте можуть бути різні домовленості, якщо це обґрунтовується поважними причинами, що стосуються суспільних інтересів, включаючи законний інтерес третіх сторін.

5. Всі заявки щодо надання дозволу повинні бути якнайшвидше підтверджені. У підтвердженні необхідно зазначити таке:

(a) період, зазначений у пункті 3;

(b) наявні засоби відшкодування;

(c) у разі ненадання відповіді за заявою у встановлений термін, дозвіл вважають наданим.

6. У випадку неповної заявки заявника слід якнайшвидше поінформувати про необхідність надати додаткові документи, а також про будь-які можливі наслідки щодо терміну, зазначеному в пункті 3.

7. Якщо запит відхилено, оскільки він не відповідає вимогам необхідних процедур або формальностей, заявнику повідомляють про відмову якнайвидше.

РОЗДІЛ 2
Вимоги, які заборонені або підлягають оцінці

Стаття 14
Заборонені вимоги

Держави-члени не повинні чинити таким чином, щоб доступ до діяльності або до її здійснення на їхній території підпорядковувався будь-чому з такого:

1) дискримінаційні вимоги, засновані прямо або побічно на громадянстві або, у випадку компаній, місцезнаходженні зареєстрованого офісу, включаючи, зокрема:

(a) вимоги щодо громадянства для постачальника, його співробітників, осіб, що володіють акціонерним капіталом, або членів керівних чи наглядових органів;

(b) вимоги, щоб постачальник, його співробітники, особи, що володіють акціонерним капіталом, або члени керівних чи наглядових органів були резидентами на території держави;

2) заборона мати заснування більше, ніж в одній державі-члені, бути внесеним до реєстру або записаним у професійні установи або асоціації більше ніж однієї держави-члена;

3) обмеження свободи постачальника вибирати головний або вторинний заклад, зокрема, зобов'язання постачальника мати на їх території головну установу, або обмеження свободи вибирати між установою у формі агентства, філії або дочірнього підприємства;

4) умови взаємності з державою-членом, за яких постачальник вже має заснування, за винятком випадку умов взаємності, передбачених у Спільноті актів, що стосуються енергії;

5) індивідуальне застосування економічного випробування, що робить надання дозволу залежним від доказу існування економічної потреби або ринкового попиту, оцінки потенційних або поточних економічних наслідків діяльності або оцінка доцільності діяльності стосовно цілей економічного планування, встановлених компетентним органом; ця заборона не стосується вимог щодо планування, які не переслідують економічних цілей, а служать важливими причинами, що стосуються загальних інтересів;

6) пряме або непряме залучення конкуруючих операторів, зокрема, у межах консультативних органів, у наданні дозволів або у прийнятті інших рішень компетентними органами, за винятком професійних установ та асоціацій або інших організацій, що діють як компетентний орган; ця заборона не стосується консультації організацій, таких як торгові палати чи соціальні партнери, з інших питань, ніж індивідуальні заявки на отримання дозволу, або консультації громадськості в цілому;

7) зобов'язання надавати фінансові гарантії чи брати в них участь або отримувати страхування від постачальника чи установи на їх території. Це не впливає на можливість держав-членів вимагати наявності страхування або фінансових гарантій як таких, не впливає на вимоги, що стосуються участі у колективному компенсаційному фонді, наприклад для членів професійних установ або організацій;

8) зобов’язання бути попередньо зареєстрованим на певний період в реєстрах, що ведуться на їхній території, або здійснювати діяльність на їхній території раніше впродовж певного періоду.

Стаття 15
Вимоги для оцінювання

1. Держави-члени розглядають, чи впроваджено в їхніх правових системах вимоги, що зазначені в пункті 2 і забезпечують сумісність з такими вимогами умов, викладених у пункті 3. Держави-члени адаптують свої закони, регламенти або адміністративні положення таким чином, щоб вони були сумісні з цими умовами.

2. Держави-члени розглядають, чи надає їх правова система доступ до діяльності з надання послуг або її здійснення відповідно з будь-якою з таких недискримінаційних вимог:

(a) кількісні або територіальні обмеження, зокрема, у формі лімітів, встановлених відповідно до кількості населення або мінімальної географічної відстані між постачальниками;

(b) зобов'язання постачальника приймати певну юридичну форму;

(c) вимоги, що стосуються участі в компанії;

(d) вимоги, крім тих, що стосуються питань, які охоплюються Директивою 2005/36/ЄС або передбачені в інших актах Співтовариства, які резервують доступ до діяльності з надання послуг за конкретними постачальниками через специфічний характер діяльності;

(e) заборона мати більше одного закладу на території однієї держави-члена;

(f) вимоги, що встановлюють мінімальну кількість працівників;

(g) фіксований мінімальний та/або максимальний тарифи, яким постачальник повинен відповідати;

(h) зобов'язання постачальника надавати інші специфічні послуги спільно з його послугою.

3. Держави-члени повинні перевірити, що зазначені у пункті 2 вимоги задовольняють такі умови:

(a) недискримінація: вимоги не повинні бути ні безпосередньо, ні опосередковано дискримінаційними за національністю, по відношенню до компаній – за місцем знаходження зареєстрованого офісу;

(b) необхідність: вимоги повинні бути обґрунтовані переважними причинами, що стосуються загальних інтересів;

(c) пропорційність: вимоги повинні бути придатними для забезпечення досягнення поставленої мети; вони не повинні виходити за межі того, що необхідно для досягнення цієї мети, такі вимоги має бути неможливо замінити на інші, з менш обмежувальними заходами, які досягають такого самого результату.

4. Пункти 1, 2 та 3 застосовують до законодавства у сфері послуг загального економічного інтересу лише в тій мірі, в якій ці пункти не перешкоджають виконанню, за законом чи фактично, конкретного завдання, яке на них покладено.

5. У звіті про взаємну оцінку, передбаченому в пункті (1) статті 39 держави-члени зазначають таке:

(a) вимоги, які вони мають намір підтримувати, і причини, чому вони вважають, що ці вимоги відповідають умовам, наведеним у пункті 3;

(b) вимоги, які були скасовані або жорсткість яких зменшено.

6. З 28 грудня 2006 року держави-члени не повинні вводити будь-які нові вимоги, перелічені у пункті 2, крім випадків, коли ця вимога задовольняє умовам, наведеним у пункті 3.

7. Держави-члени повідомляють Комісію ЄС про будь-які нові закони, постанови або адміністративні положення, які встановлюють вимоги, як наведено у пункті 6, разом з причинами встановлення таких вимог. Комісія ЄС повідомляє положення, що стосуються інших держав-членів. Таке повідомлення не перешкоджає державам-членам ухвалювати відповідні положення.

Впродовж 3 місяців з дати отримання повідомлення Комісія ЄС розглядає сумісність будь-якої вимоги законодавства Співтовариства та, у разі необхідності, ухвалює рішення із зверненням до відповідної держави-члена утримуватися від прийняття вимог або скасувати їх.

Повідомлення проекту національного закону відповідно до Директиви 98/34/ЄС є виконанням зобов’язання про повідомлення, наведеного у цій Директиви.

ГЛАВА **IV**

ВІЛЬНИЙ РУХ ПОСЛУГ

РОЗДІЛ 1

Свобода надання послуг та пов'язані з цим винятки

Стаття 16

Свобода надання послуг

1. Держави-члени повинні поважати право постачальників на надання послуг у державі-члені, іншій, ніж та, в якій вони засновані.

Держава-член, в якій надається послуга, має забезпечити вільний доступ і вільне здійснення діяльності з надання послуг в межах її території.

Держави-члени не повинні робити надання доступу до діяльності з надання послуг або її здійснення предметом відповідності будь-яким вимогам, які не відповідають таким принципам:

(a) недискримінація: вимога не може бути прямо або непрямо дискримінаційною щодо національності чи, у випадку юридичних осіб, щодо держави-члена в яких вони створені;

(b) необхідність: вимога повинна бути виправданою з причин державної політики, суспільної безпеки, охорони здоров'я або навколишнього середовища;

(c) пропорційність: вимоги повинна бути придатною для досягнення переслідуваної мети, і не повинні виходити за межі того, що є необхідним для досягнення цієї мети.

2. Держави-члени не можуть обмежувати свободу надання послуг у випадку постачальника, зареєстрованого в іншій державі-члені, накладанням будь-якого з таких вимог:

(a) зобов'язання постачальника мати підприємство на їх території;

(b) зобов'язання постачальника отримувати дозвіл від своїх компетентних органів, включаючи запис в реєстр або реєстрації в професійному органі чи асоціації на їх території, крім випадків, передбачених цією Директивою або іншими актами законодавства Співтовариства;

(c) заборона постачальника, що має певну юридично-правову форму або тип інфраструктури на їхній території, включаючи офіси або палати, які постачальник потребує для надання відповідних послуг;

(d) застосування конкретних договірних домовленостей між постачальником та отримувачем, які запобігають або обмежують надання допомоги самозайнятими особами;

(e) зобов'язання постачальника володіти документом, що посвідчує особу, виданим уповноваженими органами спеціально для здійснення діяльності з надання послуг;

(f) вимоги, крім тих, що необхідні для охорони здоров'я та безпеки праці, які впливають на використання обладнання та є невід'ємною частиною наданої послуги;

g) обмеження свободи надання послуг, згаданих у статті 19.

3. Державі-члену, до якої переміщується постачальник, відповідно до пункту 1 не заборонено встановлювати вимоги щодо надання послуг, якщо вони виправдані з причин державної політики, суспільної безпеки, охорони здоров'я або захисту довкілля. Також цій державі-члену не забороняється застосовувати, відповідно до законодавства Співтовариства, свої правила щодо умов праці, в тому числі закріплені у колективних договорах.

4. До 28 грудня 2011 року Комісія ЄС повинна після консультації з державами-членами та соціальними партнерами на рівні Співтовариства подати до Європейського Парламенту та Ради ЄС звіт про застосування цієї статті, в якому вона повинна розглянути необхідність запропонувати заходи щодо гармонізації, пов'язані з діяльністю, що охоплює ця Директива.

Стаття 17
Додаткові відступи від свободи надання послуги

Статтю 16 не застосовують до:

1) послуг загального економічного інтересу, які надаються в іншої держави-члена, зокрема:

(a) у поштовому секторі - послуг, що підпадають під дію Директиви 97/67/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 15 грудня 1997 року про спільні правила для розвитку внутрішнього ринку Співтовариства, поштові послуги та поліпшення якості обслуговування ([28]);

[28] ОВ L 15, 21.1.1998,С. 14. Директива з останніми змінами, внесеними Регламентом (ЄС) № 1882/2003 (ОВ L 284, 31.10.2003, с. 1).

(b) в секторі електроенергетики – послуг, які охоплюються Директивою 2003/54/ЄС ([29]) Європейського Парламенту та Рада ЄС від 26 червня 2003 року про спільні правила для внутрішнього ринку електроенергії;

(c) у газовому секторі – послуг, що підпадають під дію Директиви 2003/55/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 26 червня 2003 року щодо спільних правил для внутрішній ринок природного газу ([30]);

(d) послуг з розподілу та постачання води та послуг щодо стічних вод;

(e) обробки відходів;

2) питань, охоплених Директивою 96/71/ЄС;

3) питань, охоплених Директивою 95/46/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 24 жовтня 1995 року про захист осіб у зв'язку з обробкою особистих даних та про вільний рух таких даних ([31]);

4) питань, охоплених Директивою Ради 77/249/ЄЕС від 22 березня 1977 року для сприяння ефективному здійсненню адвокатами свободи надання послуг ([32]);

5) діяльності щодо судового стягнення заборгованості;

6) питань, охоплених Розділом II Директиви 2005/36/ЄС, а також вимог в державі-члені, де надають послугу, які резервують діяльність за певною професією;

7) питань, охоплених Регламентом (ЄЕС) № 1408/71;

8) щодо адміністративних формальностей стосовно вільного переміщення осіб та їх проживання – питань, охоплених положеннями Директиви 2004/38/ЄС, які встановлюють адміністративні формальності компетентних органів держави-члена, в якій надається послуга, яким повинні відповідати бенефіціари;

9) стосовно громадян третіх країн, які переїжджають до іншої держави-члена в контексті надання послуги – можливості держав-членів вимагати візи або дозволу на місце проживання, дозволи на громадян третіх країн, які не підпадають під дію режиму взаємного визнання, передбаченого статтею 21 Конвенції про виконання Шенгенської угоди від 14 червня 1985 року про

[29] OB L 176, 15.7.2003, с. 37. Директива з останніми змінами, внесеними Рішенням Комісії ЄС 2006/653/ЄС (OB L 270, 29.9.2006 р., с. 72).
[30] OB L 176, 15.7.2003, с. 57.
[31] OB L 281, 23.11.1995, С. 31. Директива в редакції Постанови (ЄС) № 1882/2003.
[32] OB L 78, 26.3.1977, с. 17. Директива з останніми змінами 2003 року Акт про приєднання.

поступове скасування перевірок на спільних кордонах ([33]), або можливості зобов'язати громадян третьої країни повідомляти компетентним органам держави-члена, в якій надається послуга, про свій в'їзд або виїзд;

10) щодо транспортування відходів – питань, охоплених Регламентом Ради (ЄЕС) № 259/93 від 1 лютого 1993 року про нагляд і контроль за транспортуванням відходів на території Європейського Співтовариства, їх ввезення або вивезення за межі Європейського Співтовариства ([34]);

11) авторських прав, суміжних прав та прав, охоплених Директивою Ради 87/54/ЄЕС від 16 грудня 1986 року про правову охорону топографій напівпровідникових виробів ([35]) та Директивою 96/9/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 11 березня 1996 року про правову охорону баз даних ([36]), а також прав промислової власності;

12) актів, що за законом вимагають залучення нотаріуса;

13) питань, що підпадають під дію Директиви 2006/43/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 17 травня 2006 року про статутний аудит річних рахунків та консолідованих рахунків ([37]);

14) реєстрації транспортних засобів, орендованих в іншій державі-члені;

15) положень щодо договірних та недоговірних зобов'язань, в тому числі у формі договорів, визначених відповідно до норм міжнародного приватного права.

Стаття 18
Відступи в окремих випадках

1. Як відступ від статті 16 та тільки за виняткових обставин держава-член може, стосовно постачальника, заснованого в іншій державі-члені, вживати заходів безпеки.

2. Заходи, передбачені в пункті 1, можуть бути вжиті тільки якщо виконується процедура взаємної допомоги, наведена в статті 35, і виконуються такі умови:

---

[33] ОВ L 239, 22.9.2000, с. 19. Конвенція, з останніми змінами, внесеними Регламентом (ЄС) № 1160/2005 Європейського Парламенту та Ради ЄС (ОВ L 191, 22.7.2005, с. 18).
[34] ОВ L 30, 6.2.1993, с. 1. Регламент з останніми змінами, внесеними Регламентом Комісії (ЄС) № 2557/2001 (ОВ L 349, 31.12.2001, с. 1).
[35] ОВ L 24, 27.1.1987, с. 36.
[36] ОВ L 77, 27.3.1996, с. 20.
[37] ОВ L 157, 9.6.2006, с. 87.

(a) національні положення, згідно з якими вжито заходи, не були предметом гармонізації Співтовариства у сфері безпеки послуг;

(b) заходи передбачають більш високий рівень захисту отримувача, ніж це було б у випадку заходів, прийнятих державою-членом заснування відповідно до її національних положень;

(c) держава-член заснування не вжила жодних або вжила заходів, які є недостатніми порівняно з заходами, зазначеними у пункті (2) статті 35;

(d) заходи пропорційні.

3. Пункти 1 та 2 не перешкоджають положенням, наведеним в актах Співтовариства, які гарантують свободу надання послуг або можливість відступів від неї.

РОЗДІЛ 2
Права отримувачів послуг

Стаття 19
Заборонені обмеження

Держави-члени не можуть накладати на отримувача вимоги, які обмежують використання послуги, що надається постачальником в іншій державі-члені, зокрема, такі:

(a) зобов'язання одержати дозвіл або надавати декларацію компетентним органам;

(b) дискримінаційні обмеження щодо надання фінансової допомоги через те, що постачальник заснований в іншій державі-члені, або через розташування місця, де надають послуги.

Стаття 20
Недискримінація

1. Держави-члени забезпечують, щоб до отримувач застосовували дискримінаційні вимоги, які ґрунтуються на його громадянстві або місці проживання.

2. Держави-члени забезпечують, щоб загальні умови доступу до послуги, які загалом забезпечує для громадськості постачальник, не містили дискримінаційних положень стосовно громадянства або місця проживання отримувача, не виключаючи можливості наявності відмінностей в умовах

доступу, якщо ці відмінності безпосередньо обґрунтовані об'єктивними критеріями.

Стаття 21
Допомога отримувачам

1. Держави-члени забезпечують можливість одержання отримувачами у своїй державі-члені проживання такої інформації:

(a) загальна інформація про вимоги, що застосовуються в інших державах-членах, які стосуються доступу до діяльності з надання послуг та їх здійснення, зокрема ті, що стосуються захисту споживачів;

(b) загальна інформація про заходи відшкодування, наявні на випадок спору між постачальником та отримувачем;

(c) контактні дані асоціацій або організацій, зокрема, осередків Європейської мережі споживчих центрів, від яких постачальники або отримувачі можуть одержати практичні допомоги.

Там, де це доречно, консультації компетентних органів включають просте покрокове керівництво. Інформація та допомога надаються чітко та однозначно, легко доступні на відстані, зокрема електронними засобами, та інформація щодо них оновлюється.

2. Держави-члени можуть передати відповідальність за завдання, зазначене у пункті 1, пунктам єдиного контакту або будь-яким іншим органам, таким як центри Європейської мережі споживчих центрів, асоціаціям споживачів або центрам Євро Інфо. Держави-члени повідомляють Комісії ЄС назви та контактні дані призначених органів. Комісія ЄС передає їх усім державам-членам.

3. Для виконання вимог, наведених у пунктах 1 та 2, орган, до якого звернувся отримувач, за потреби звертається до відповідного органу відповідної держави-члена. Останній якнайшвидше надсилає необхідну інформацію запитуючому органу, який направляє інформацію отримувачу. Держави-члени забезпечують, щоб такі органи надавали один одному взаємну допомогу, і встановлюють всі можливі засоби для ефективної співпраці. Разом з Комісією ЄС держави-члени повинні запровадити практичні заходи для виконання пункту 1.

4. Комісія ЄС, відповідно до процедури, наведеної у пункті (2) статті 40, повинна ухвалити заходи для впровадження пунктів 1, 2, 3 цієї статті,

уточнюючи технічні механізми обміну інформацією між органами різних держав-членів і, зокрема, функціональну сумісність інформаційних систем з урахуванням загальноприйнятих стандартів.

ГЛАВА V
ЯКІСТЬ ПОСЛУГ

Стаття 22
Інформація про постачальників та їхні послуги

1. Держави-члени повинні забезпечити, щоб постачальники зробили доступною отримувачам таку інформацію:

(a) ім'я/назву постачальника, його правовий статус і юридично-правову форму власності, географічну адресу, за якою він заснований, і дані, що дозволяють з ним швидко зв'язуватися і безпосередньо спілкуватися, залежно від обставин, також і електронними засобами;

(b) якщо постачальник зареєстрований у торговому або іншому подібному державному реєстрі – назву цього реєстру та реєстраційний номер постачальника або еквівалентний засіб ідентифікації в цьому реєстрі;

(c) якщо діяльність підлягає дозвільному режиму – відомості відповідного компетентного органу або пункту єдиного контакту;

(d) якщо постачальник здійснює діяльність, що підлягає сплаті ПДВ – ідентифікаційний номер, зазначений у пункті (1) статті 22 Шостої Директиви Ради ЄС 77/388/ЄЕС від 17 травня 1977 року про гармонізації законів держав-членів, що стосуються податків від оборотів – загальну систему податку на додану вартість: спільна основу оцінювання ([38]);

(e) у випадку регульованих професій – будь-яка професійна установа або подібна організація, якою зареєстрований постачальник, назва професії та держава-члена, в якій цю назву було надано;

(f) загальні умови та положення, якщо такі є, які використовує постачальник;

(g) існування договірних положень, якщо такі є, які використовує постачальник стосовно закону, застосовного до договору, та/або компетентні суди;

(h) наявність гарантій після продажу, якщо такі є, не накладених за законом;

[38] ОВ L 145, 13.6.1977, с. 1. Директива з останніми змінами, внесеними Директивою 2006/18/ЄС (ОВ L 51, 22.2.2006, с. 12).

(i) ціна послуги, де ціну визначає заздалегідь постачальник для даного виду послуг;

(j) основні особливості послуги, якщо це не очевидно з контексту;

(k) страхування або гарантії, зазначені в пункті (1) статті 23, і, зокрема, контактні дані страховика або гарантувальника та територія дії.

2. Держави-члени забезпечують, щоб інформація відповідно до пункту 1, за бажанням постачальника:

(a) надавалася постачальником за власною ініціативою;

(b) була легкодоступною для отримувача в місці, де надається послуга або укладається договір;

(c) могла бути легко доступною для отримувача електронними засобами за адресою, наданою постачальником;

(d) відображалася в будь-яких інформаційних документах, які постачальник надає отримувачу, та в яких є детальний опис надання послуг.

3. Держави-члени забезпечують, на вимогу отримувача, щоб постачальники надавали таку додаткову інформацію:

(a) якщо ціна для даного типу послуги не визначена постачальником заздалегідь – ціну на послуги або, якщо точну ціну не можливо вказати, метод розрахунку ціни, щоб отримувач міг її перевірити, або достатньо детально оцінити;

(b) стосовно регульованих професій – посилання на професійні правила, що застосовуються в державі-члені заснування і як одержати до них доступ;

(c) інформацію про їхню мультидисциплінарну діяльність та партнерів, які безпосередньо пов'язані з даною послугою, та про заходи, вжиті для уникнення конфлікту інтересів. Цю інформацію додають до будь-якого інформаційного документа, в якому постачальники надають докладний опис своїх послуги;

(d) будь-які кодекси поведінки, яким підпорядковується постачальник послуг, та адреса, за якою до цих кодексів можна звернутися електронними засобами, із зазначенням доступних мов;

(e) якщо постачальник підпорядкований кодексу поведінки або є членом професійної асоціації або професійної установи – інформацію щодо цього для звернення до позасудового засобу урегулювання спору. Постачальник

зобов'язаний вказати, як отримати доступ до детальної інформації про характеристики та умови використання позасудових способів вирішення спорів.

4. Держави-члени забезпечують, щоб інформацію, яку постачальник повинен надавати відповідно до цієї глави, було зроблено доступною або повідомлено чітко та однозначно, і вчасно до укладення договору або, якщо письмового договору немає, до надання послуги.

5. Вимоги до інформації, наведені в цій главі, є додатковими до вимог, передбачених законом, і не перешкоджають державам-членам вводити додаткові вимоги до інформації, що застосовуються до постачальників на їх території.

6. Комісія ЄС може, відповідно до процедури, наведеної в пункті (2) статті 40, визначати зміст інформації, наданої відповідно до пунктів 1 і 3 цієї статті, залежно від конкретного характеру певних видів діяльності і може конкретизувати практичні засоби реалізації пункту 2 цієї статті.

Стаття 23
Страхування професійної відповідальності та гарантії

1. Держави-члени можуть забезпечувати, щоб постачальники, чиї послуги мають прямий і особливий ризик для здоров'я чи безпеки отримувача або третьої особи, або фінансової безпеки отримувача, одержували страхування професійної відповідальності залежно від характеру та ступеня ризику або надавали гарантію або подібний механізм, який є еквівалентним або по суті порівняним за своєю метою.

2. Коли постачальник засновується на їх території, держави-члени можуть не вимагати страхування професійної відповідальності або гарантій від постачальника, якщо він вже охоплений дією гарантії, яка є еквівалентною, або по суті порівнянною за своєю метою і покриттям стосовно страхування ризику, страхової суми або верхньої межі гарантії і можливих винятків із покриття, в іншій державі-члені, в якій постачальник вже заснувався. У разі, якщо еквівалентність лише часткова, держави-члени можуть вимагати додаткової гарантії, що охоплює ті аспекти, які ще не охоплені.

Якщо держава-член вимагає від постачальника, заснованого на її території, підписатися на страхування професійної відповідальності або надати інші гарантії, така держава-член повинна прийняти як достатні докази засвідчення

такого страхового покриття, виданого кредитною установою та страховиками, заснованими в іншій державі-члені.

3. Пункти 1 та 2 не впливають на професійне страхування або гарантійні угоди, передбачені в інших актах Співтовариства.

4. Для виконання пункту 1 Комісія ЄС може, відповідно до процедури регулювання, зазначеної в пункті (2) статті 40, встановити перелік послуг, які демонструють характеристики, зазначені у пункті 1 цієї статті. Комісія ЄС також може, відповідно до процедури, зазначеної в пункті (3) статті 40, ухвалювати заходи, спрямовані на внесення змін до несуттєвих елементів цієї Директиви, доповнюючи її встановленням загальних критеріїв визначення, для цілей страхування або гарантій, зазначених у пункті 1 цієї статті, відповідно до характеру та ступеня ризику.

5. Для цілей цієї статті

- «прямий і особливий ризик» означає ризик, що виникає безпосередньо від надання послуги,

- «здоров'я та безпека» означає, стосовно отримувача або третьої особи, запобігання смерті або серйозній травмі,

- «фінансова безпека» означає, стосовно отримувача, запобігання значним втратам грошей або вартості майна,

- «страхування професійної відповідальності» означає страхування постачальником щодо потенційних зобов'язань перед отримувачами і, де це доречно, перед третьою стороною, які випливають з надання послуги.

Стаття 24
Комерційні повідомлення регульованих професій

1. Держави-члени видаляють усі сукупні заборони на комерційні повідомлення регульованих професій.

2. Держави-члени забезпечують, щоб комерційні повідомлення регульованих професій відповідали професійним правилам, згідно із законодавством Співтовариства, які стосуються, зокрема, незалежності, гідності та цілісності професії, а також професійної таємниці, таким чином, що відповідає специфіці кожної професії. Професійні правила щодо комерційних повідомлень мають бути недискримінаційними, виправданими поважними причинами, що стосуються загальних інтересів, і пропорційним.

Стаття 25
Мультидисциплінарна діяльність

1. Держави-члени забезпечують, щоб постачальники не підпадали під дію вимог, які зобов'язують їх здійснювати винятково дану специфічну діяльність або які обмежують здійснення спільно або в партнерстві з іншими видами діяльності.

Однак, таким вимогам можуть підлягати такі постачальники:

(a) представники регульованих професій, наскільки це обґрунтовано забезпеченням дотримання правил, що регулюють професійну етику і поведінку, які змінюються відповідно до конкретного характеру кожної професії, і необхідно для забезпечення їх незалежності та неупередженості;

(b) постачальники послуг з сертифікації, акредитації, технічного моніторингу, тестування або випробування, наскільки це обґрунтовано забезпеченням їх незалежності й неупередженості.

2. Якщо міждисциплінарна діяльність між постачальниками, зазначеними у підпунктах (a) і (b) пункту 1, дозволена, держави-члени забезпечують таке:

(a) попередження конфліктів інтересів та несумісностей між окремими видами діяльності;

(b) забезпечення незалежності та неупередженості, потрібних для окремих видів діяльності;

(c) сумісність правил, що регулюють професійну етику та поведінку для різних видів діяльності, особливо з питань професійної таємниці.

3. У доповіді, згаданій у пункті (1) статті 39, держави-члени вказують, які постачальники підпадають під вимоги, наведені у пункті 1 цієї статті, зміст цих вимог та причини, з яких вони вважають їх виправданими.

Стаття 26
Політика щодо якості послуг

1. Держави-члени, у співпраці з Комісією ЄС, вживають супровідних заходів для заохочення постачальників діяти на добровільній основі з метою забезпечення якості постачання послуг, зокрема, шляхом використання одного з таких методів:

(a) сертифікація або оцінка своєї діяльності незалежними або акредитованими організаціями;

(b) розробляння власної декларації якості чи участь у деклараціях або знаках якості, розроблених професійними організаціями на рівні Співтовариства.

2. Держави-члени забезпечують, щоб постачальники та отримувачі могли легко одержати доступ до інформації про значення знаків і критерії їх застосування та про інші познаки якості, що стосуються послуг.

3. Держави-члени, у співпраці з Комісією ЄС, вживають супровідні заходи для заохочення професійних установ, а також торгових палат та ремісничих товариств, асоціацій захисту прав споживачів на їхній території співпрацювати на рівні Співтовариства, щоб підвищити якість надання послуг, особливо спрощенням оцінки компетентності постачальника.

4. Держави-члени, у співпраці з Комісією ЄС, вживають супровідні заходи для заохочення розвитку незалежного оцінювання, особливо з боку асоціацій споживачів, стосовно якості та недоліків надання послуг, і, зокрема, розвитку на рівні Співтовариства порівняльного випробування або тестування та інформування про їх результати.

5. Держави-члени, у співпраці з Комісією ЄС, повинні сприяти розробці добровільних європейських стандартів з метою полегшення сумісності між послугами, які надають постачальники в різних державах-членах, інформації для отримувача та якості надання послуг.

Стаття 27
Вирішення спорів

1. Держави-члени вживають загальних заходів, необхідних, щоб постачальники надавали контактні дані, зокрема поштову адресу, номер факсу або адресу електронної пошти та номер телефону, за якими всі отримувачі, у тому числі резиденти іншої держави-члена, можуть надіслати скаргу або запит на інформацію щодо наданої послуги. Постачальники надають свою юридичну адресу, якщо це не їхня звичайна адреса для листування. Держави-члени вживають загальні заходи, необхідні для забезпечення того, щоб постачальники відповідали на скарги, про які йдеться в перший підпункті у найкоротші терміни і докладали всіх зусиль, щоб знайти задовільне рішення.

2. Держави-члени вживають загальних заходів, необхідних для зобов'язання постачальників демонструвати дотримання зобов'язань, наведених у цій Директиві щодо надання інформації, а також доводити точність інформації.

3. Якщо необхідна фінансова гарантія для виконання судового рішення, держави-члени визнають еквівалентні гарантії, надані кредитними установами чи страховиками, заснованими в іншій державі-члені. Такі кредитні установи повинні мати дозвіл у державі-члені відповідно до Директиви 2006/48/ЄС, а страховики – відповідно до Директиви 73/239/ЄЕС від 24 липня 1973 року про координацію законів, підзаконних та адміністративних положень, що стосуються доступу та ведення діяльності з прямого страхування, іншого ніж страхування життя ([39]) та Директиви 2002/83/ЄС Європейського Союзу Парламенту та Ради ЄС від 5 листопада 2002 року про страхування життя ([40]).

4. Держави-члени вживають загальних заходів, необхідних для того, щоб постачальники, які підпадають під дію кодексу поведінки, або є членами торгової асоціації або професійної установи, що передбачає звернення до позасудових засобів вирішення спорів, інформували отримувача і зазначали цей факт у будь-якому документі, який детально представляє їхні послуги, вказуючи, як одержати доступ до детальної інформації про характеристики та умови використання такого механізму.

ГЛАВА VI
АДМІНІСТРАТИВНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Стаття 28
Взаємна допомога – загальні зобов'язання

1. Держави-члени надають одна одній взаємну допомогу, вживають заходів для ефективної співпраці, щоб забезпечити нагляд за постачальниками і послугами, які вони надають.

2. Для цілей цієї глави держави-члени призначають один або більше пунктів зв'язку, контактні дані яких повідомляють іншим державам-членам і Комісії ЄС. Комісія ЄС публікує та регулярно оновлює перелік пунктів зв'язку.

---

[39] ОВ L 228, 16.8.1973, с. 3. Директива з останніми змінами, внесеними Директивою 2005/68/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС (ОВ L 323, 9.12.2005, с. 1).

[40] ОВ L 345, 19.12.2002, с. 1. Директива з останніми змінами, внесеними Директивою 2005/68/ЄС.

3. Інформаційні запити та прохання про проведення будь-яких перевірок, інспекцій та розслідувань згідно з цією главою слід належним чином вмотивувати, зокрема, із наведенням причини запиту. Інформація, якою обмінюються, повинна використовуватися тільки стосовно питання, для вирішення якого її було запитано.

4. У разі отримання запиту про допомогу від компетентних органів іншої держави-члена, держави-члени забезпечують, щоб постачальники, засновані на їхній території, надавали своїм компетентним органам усю інформацію, необхідну для нагляду за їхньою діяльністю відповідно до національного законодавства.

5. У разі виникнення труднощів у задоволенні запиту на інформацію або у проведенні перевірок, інспекцій або розслідувань відповідна держава-член має швидко надати інформацію державі-члену, що подала запит, з метою пошуку рішення.

6. Держави-члени надають інформацію, яку запитують інші держави-члени або Комісія ЄС електронними засобами і в найкоротші терміни.

7. Держави-члени повинні забезпечити, щоб до реєстрів, в яких введено дані про постачальників, і до яких можуть звернутися компетентні органи на своїх територіях, також могли звернутися, згідно з тими ж умовами, еквівалентні компетентні органи інших держав-членів.

8. Держави-члени передають Комісії ЄС інформацію про випадки, коли інші держави-члени не виконують свої зобов’язання щодо взаємної допомоги. У разі необхідності Комісія ЄС повинна вжити відповідних заходів, включаючи винесення на розгляд суду відповідно до статті 226 Договору, для того, щоб зацікавлені держави-члени виконували зобов’язання щодо взаємної допомоги. Комісія ЄС повинна періодично інформувати держави-члени щодо функціонування положень про взаємну допомогу.

Стаття 29

Взаємна допомога – загальні зобов'язання держави-члена заснування

1. Стосовно постачальників, що надають послуги в іншій державі-члені, держава-член заснування надає інформацію про постачальників, заснованих на її території, на запит іншої держави-члена і, зокрема, підтвердження того, що постачальник заснований на її території, та, наскільки це відомо, не здійснює свою діяльність незаконним чином.

2. Держава-член заснування бере на себе зобов'язання виконувати перевірки, інспекції та розслідування на запит іншої держави-члена та інформує останню про результати і, можливо, про вжиті заходи. Таким чином, компетентні органи влади діють в межах, дозволених їх повноваженнями в державі-члені. Компетентні органи можуть ухвалити рішення щодо найбільш відповідних заходів, яких необхідно вжити в кожному індивідуальному випадку для задоволення запиту іншої держави-члена.

3. Щойно держава-член заснування дізнається про будь-яку поведінку або певні дії постачальника, заснованого на його території, що надає послуги в інших державах-членах, які, на її думку, могли б призвести до значної шкоди здоров'ю або безпеці людей чи навколишньому середовищу, держава-член заснування в найкоротші терміни інформує про це всіх інших держав-членів і Комісію ЄС.

Стаття 30

Нагляд держави-члена заснування у разі тимчасового переміщення постачальника до іншої держави-члена

1. Що стосується випадків, не охоплених пунктом 1 статті 31, то держава-член заснування забезпечує, щоб за відповідністю її вимогам наглядали відповідно до повноважень щодо нагляду, передбачених у її національному законодавстві, зокрема через наглядові заходи на місці заснування постачальника послуг.

2. Держава-член заснування не має утримуватися від вживання на своїй території наглядових або примусових заходів на підставі того, що послуга була надана або завдала шкоди в іншій державі-члені.

3. Зобов’язання, наведене у пункті 1, не означає, що держава-член заснування повинна виконувати фактичні перевірки та контроль на території держави-члена, де надаються послуги. Такі перевірки та контроль виконують органи держави-члена, де постачальник тимчасово працює, на запит органів держави-члена заснування відповідно до статті 31.

Стаття 31

Нагляд держави-члена, де надається послуга, у разі тимчасового переміщення постачальника послуг

1. Що стосується національних вимог, які можуть бути покладені відповідно до статей 16 або 17, держава-член, де надається послуга, відповідає за нагляд за діяльністю постачальника на своїй території. Відповідно до законодавства Співтовариства держава-член, де надається послуга:

(a) вживає всіх заходів, необхідних для забезпечення відповідності постачальника вимогам щодо доступу до діяльності з надання послуг і здійснення цієї діяльності;

(b) виконує перевірки, інспекції та розслідування, необхідні для нагляду за наданою послугою.

2. Щодо вимог, відмінних від зазначених у пункт 1, якщо постачальник тимчасово пересувається до іншої держави-члена, щоб надавати послугу без заснування там, уповноважені органи цієї держави-члена беруть участь у нагляді за постачальником відповідно до пунктів 3 і 4.

3. На запит держави-члена заснування, компетентні органи держави-члена, де надається послуга, виконують будь-які перевірки, інспекції та розслідування, необхідні для забезпечення ефективного нагляду з боку держави-члена заснування. Таким чином, компетентні органи діють в межах повноважень, наданих їм в їхній державі-члені. Компетентні органи можуть вирішити ухвалити найбільш відповідні заходи, яких необхідно вжити в кожному окремому випадку для задоволення запиту держави-члена заснування.

4. За власною ініціативою компетентні органи держави-члена, де надана послуга, можуть виконувати перевірки, інспекції та розслідування на місці, за умови, що ці перевірки, інспекції або розслідування не є дискримінаційними, не вмотивовані тим, що постачальник заснований в іншій державі-члені та є пропорційними.

Стаття 32
Механізм попередження

1. Якщо держава-член дізнається про серйозні конкретні дії або обставини, пов'язані з діяльністю з надання послуг, які можуть стати причиною серйозної шкоди здоров'ю або безпеці людей або навколишнього середовища на її території або на території інших держав-членів, ця держава-член інформує державу-члена заснування, інших зацікавлених держав-членів і Комісію ЄС у найкоротші терміни.

2. Комісія ЄС повинна сприяти та брати участь у діяльності європейської мережі органів влади держав-членів на виконання пункту 1.

3. Комісія ЄС ухвалює та регулярно оновлює, відповідно до процедури, зазначеної у пункті (2) статті 40, детальні правила, що стосуються управління мережею, про яку йдеться в пункті 2 цієї статті.

Стаття 33
Інформація про бездоганну репутацію постачальників

1. На запит компетентного органу іншої держави-члена держави-члени надають інформацію відповідно з їхнім національним законодавством щодо дисциплінарних або адміністративних заходів або кримінальних санкцій та рішень щодо неплатоспроможності або банкрутства, пов'язаного з шахрайством, ухвалених їхніми компетентними органами стосовно постачальника, які мають безпосереднє відношення до компетентності або професійної надійності. Держава-член, що надає інформацію, інформує про це постачальника.

Запит, зроблений відповідно до першого підпункту, повинен бути належним чином обґрунтовано, зокрема, стосовно причин запиту інформації.

2. Про санкції та дії, згадані в пункті 1, повідомляють тільки, якщо ухвалено остаточне рішення. Стосовно інших виконавчих рішень, зазначених у пункті 1, держава-член, яка надає інформацію, вказує, чи є конкретне рішення остаточним, чи на нього подана апеляція, в такому випадку держава-член зазначає дату, коли очікується рішення щодо апеляції.

Крім того, ця держава-член повинна зазначити положення національного законодавства, згідно з якими постачальник був визнаний винним або покараний.

3. Імплементація пунктів 1 та 2 повинна відповідати правилам надання персональних даних та гарантії прав винних або покараних у відповідних державах-членах, зокрема з боку професійних установ. Будь-яка відповідна інформація, яке є публічною, повинна бути доступною для споживачів.

Стаття 34
Супровідні заходи

1. Комісія ЄС у співпраці з державами-членами створює електронну систему обміну інформацією між державами-членами, беручи до уваги існуючу систему.

2. Держави-члени за сприяння Комісії ЄС вживають супутніх заходів для полегшення обміну між посадовими особами, відповідальними за здійснення взаємодопомоги та навчання таких посадових осіб, включаючи мову та комп'ютерне навчання.

3. Комісія ЄС оцінює необхідність створення багаторічної програми з метою організації відповідних обмінів посадовими особами і навчання.

Стаття 35

Взаємна допомога у разі вилучення окремих випадків

1. Якщо держава-член має намір вжити заходів відповідно до статті 18, процедуру, викладену в пунктах 2 - 6 цієї статті застосовують без шкоди для судового провадження, включаючи попередні провадження та дії, виконані в межах розслідування кримінальної справи.

2. Держава-член, зазначена в пункті 1, надсилає запит до держави-члена заснування про вжиття заходів до постачальника, надаючи всю необхідну інформацію про відповідну послугу й обставини справи. Держава-член заснування перевіряє в якнайкоротший період часу, чи працює оператор законно, і перевіряє факти, що лежать в основі запиту. В найкоротші терміни вона повідомляє державу-член запиту про вжиті або передбачені заходи або, залежно від обставин, причини, з яких вона не вжила жодних заходів.

3. Після повідомлення державою-членом, передбаченого в другому абзаці пункту 2, держава-член запиту повідомляє Комісією ЄС та державу-член заснування про свої наміри вжити заходів, вказуючи наступне:

(a) причини, чому вона вважає, що вжиті або передбачені державою-членом заснування заходи є неадекватними;

(b) причини, чому вона вважає, що заходи, які вона має намір вжити, відповідають умовам, наведеним у статті 18.

4. Заходи не можуть бути вжиті до п'ятнадцяти робочих днів після дати повідомлення, передбаченого пунктом 3.

5. Без шкоди можливості держави-члена запиту вжити відповідних заходів після закінчення терміну, зазначеного в пункті 4, Комісія ЄС у найкоротші терміни перевіряє повідомлених заходів із законодавством Співтовариства.

Якщо Комісія приходить до висновку, що заходи несумісні з законодавством Співтовариства, вона ухвалює рішення з проханням до залученої держави-члена утримуватися від вживання запропонованих заходів або терміново припинити розглянуті заходи.

6. У разі терміновості держава-член, яка має намір вжити заходи, може відступити від пунктів 2, 3 та 4. У таких випадках про заходи повідомляють в найкоротший період часу Комісії ЄС та державі-члену заснування, вказуючи причини, з яких держава-член вважає, що є терміновість.

Стаття 36
Вжиття заходів

Відповідно до процедури, зазначеної в пункті (3) статті 40, Комісія ЄС ухвалює імплементуючі акти, спрямовані на впровадження змін несуттєвих елементів цієї глави шляхом доповнення, з визначенням термінів, передбачених статтями 28 та 35. Комісія ЄС також ухвалює, відповідно до процедури, наведеної в частині 2 статті 40, практичні угоди для обміну інформацією електронними засобами між державами-членами, і, зокрема, положення про сумісність для інформаційних систем.

ГЛАВА VII
ПРОГРАМА НАБЛИЖЕННЯ

Стаття 37
Кодекси поведінки на рівні Співтовариства

1. Держави-члени, у співпраці з Комісією, вживають супровідних заходів для заохочення розробки на рівні Співтовариства, зокрема професійними установами, організаціями та асоціаціями, кодексів поведінки, спрямованих на полегшення надання послуг або заснування постачальника послуг в іншій державі-члені відповідно до законодавства Співтовариства.

2. Держави-члени забезпечують віддалений доступ до кодексів поведінки, згаданих у пункті 1, за допомогою електронних засобів.

Стаття 38
Додаткова гармонізація

Комісія ЄС повинна оцінити до 28 грудня 2010 року можливість подання пропозицій щодо інструментів з гармонізації стосовно таких тем:

(a) доступ до діяльності з судового стягнення боргів;

(b) приватні охоронні послуги та транспортування грошових коштів та цінностей.

Стаття 39
Взаємне оцінювання

1. Не пізніше 28 грудня 2009 року держави-члени подають до Комісії ЄС звіт, що містить інформацію, зазначену в таких положеннях:

(a) пункт (2) статті 9 щодо схем надання дозволів;

(b) пункт (5) статті 15 щодо вимог, які підлягають оцінці;

(c) пункт (3) статті 25 про мультидисциплінарну діяльність.

2. Комісія ЄС направляє звіти, передбачені в пункті 1, до держав-членів, які подають зауваження стосовно кожного із звітів впродовж шести місяців з моменту отримання. Протягом цього ж періоду Комісія ЄС повинна консультувати зацікавлених осіб стосовно цих звітів.

3. Комісія ЄС подає звіти та зауваги держав-членів до Комітету, згаданого в пункті (1) статті 40, який може надавати зауваги.

4. З врахуванням зауваг, передбачених у пунктах 2 та 3, Комісія ЄС повинна, не пізніше 28 грудня 2010 року, подати зведений звіт Європейському Парламенту і Раді ЄС, супроводжуючи його, за необхідності, пропозицією додаткових ініціатив.

5. Не пізніше 28 грудня 2009 року держави-члени представляють Комісії ЄС звіт про національні вимоги, застосування яких може підпадати під третій абзац пункту 1 статті 16 і перше речення пункту (3) статті 16, з наведенням причин, чому вони вважають, що застосування цих вимог задовольняє критеріям, зазначеним у третьому абзаці пункту (1) статті 16 і перше речення пункту (3) статті 16.

Після цього держави-члени передають Комісії ЄС будь-яку зміни до її вимог, включаючи нові вимоги, як згадано вище, разом з причинами впровадження змін.

Комісія ЄС передає отримані вимоги іншим державам-членам. Така передача не попереджає ухвалення державами-членами відповідних положень. Комісія ЄС надалі щорічно надає аналізи та орієнтації щодо застосування цих положень в контексті цієї Директиви.

Стаття 40
Процедура комітету

1. Комісії ЄС допомагає Комітет.

2. У разі посилання на цей пункт застосовують статті 5 та 7 Рішення 1999/468/ЄС, з урахуванням положень статті 8 цього рішення. Період, наведений у пункті (6) статті 5 Рішення 1999/468/ЄС, встановлюють на три місяці.

3. У разі посилання на цей пункт застосовують пункти (1) - (4) статті 5а та статтю 7 Рішення 1999/468/ЄС, відповідно до положень статті 8 цього Рішення.

Стаття 41
Положення про перегляд

Комісія ЄС до 28 грудня 2011 року і кожні три роки після цього представляє Європейському Парламенту та Раді ЄС всебічний звіт про застосування цієї Директиви. Звіт, відповідно до пункту (4) статті 16, розглядає, зокрема, застосування статті 16. В ньому також розглядають необхідність проведення додаткових заходів з питань, вилучених із сфери застосування цієї Директиви. У відповідних випадках його супроводжують пропозиціями щодо внесення поправок до цієї Директиви з метою завершення створення внутрішнього ринку послуг.

Стаття 42
Поправка до Директиви 98/27/ЄС

У Додатку до Директиви 98/27/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 19 травня 1998 року про судові рішення стосовно захисту інтересів споживачів ([41]) додати такий пункт:

'13. Директива 2006/123/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 12 грудня 2006 року щодо послуг на внутрішньому ринку (OB L 376, 27.12.2006, с. 36) '.

Стаття 43
Захист персональних даних

Впровадження та застосування цієї Директиви та, зокрема, положення про нагляд повинні дотримуватися правил про захист персональних даних, передбачених у Директивах 95/46/ЄС та 2002/58/ЄС.

[41] OB L 166, 11.6.1998, с. 51. Директива з останніми змінами, внесеними Директивою 2005/29/ЄС.

ГЛАВА VIII
ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 44
Транспозиція

1. Держави-члени повинні надати чинності законам, правилам, адміністративним положенням, необхідним для виконання цієї Директиви, до 28 грудня 2009 року.

Вони негайно передають Комісії ЄС тексти цих актів.

Ухвалені державами-членами акти повинні або містити посилання на цю Директиву, або супроводжуватися таким посиланням у своїй офіційній публікації. Держави-члени самостійно встановлюють методи, якими виконують таке посилання.

2. Держави-члени повинні передати Комісії текст основних положень національного законодавства, яке вони ухвалюють у галузі, що охоплює ця Директива.

Стаття 45
Набрання чинності

Ця Директива набирає чинності на наступний день після публікації в *Офіційному віснику Європейського Союзу*.

Стаття 46
Адресати

Ця Директива адресована державам-членам.

Вчинено в Страсбурзі 12 грудня 2006 року.

З боку Європейського Парламенту Президент

J. BORRELL FONTELLES

З боку Ради

Президент

М. ПЕККАРІНЕН

ТАБЛИЦІ ВІДПОВІДНОСТІ (*)

(витяг)[**]

Договір про функціонування Європейського Союзу

Стара нумерація у Договорі про заснування Європейського Співтовариства	Нова нумерація у Договорі про функціонування Європейського Союзу
ЧАСТИНА ОДИН – ПРИНЦИПИ	ЧАСТИНА ОДИН – ПРИНЦИПИ
Стаття 1 (скасована)	
	Стаття 1
Стаття 2 (скасована) ([1]|[25])[***]	Розділ I – Категорії та сфери повноважень Союзу
	Стаття 2
	Стаття 3
	Стаття 4
	Стаття 5
	Стаття 6
	Розділ II – Положення загального застосування
	Стаття 7
Стаття 3, частина 1 (скасована) ([2]|[26])	
Стаття 3, частина 2	Стаття 8
Стаття 4 (переміщена)	*Стаття 119*
Стаття 5 (замінена) ([3]|[27])	
	Стаття 9
	Стаття 10
Стаття 6	Стаття 11

[*] Таблиці відповідності, зазначені у статті 5 Лісабонського Договору. Центральний стовпчик, який був наявний в оригіналі і в якому було зазначено проміжну нумерацію, що використовувалася у зазначеному Договорі, було опущено. – прим. оригіналу перекладу

[**] Витяг з таблиць відповідності подано за перекладом українською мовою Договору про функціонування Європейського Союзу від 2007 року, підписаного в Лісабоні «Лісабонського Договору»). Повний текст перекладу доступний за посиланням: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b06 .

[1] ([25]) Замінена, в суті, статтею 3 TEU.

[***] Нумерація приміток у витязі з Таблиць відповідності, наведених у Лісабонському Договорі, починається з 1. В дужках подано нумерацію оригіналу перекладу. – *прим. перекладача*

[2] ([26]) Замінена, в суті, статтями 3 – 6 TEU.

[3] ([27]) Замінена статтею 5 TEU.

Стара нумерація у Договорі про заснування Європейського Співтовариства	**Нова нумерація у Договорі про функціонування Європейського Союзу**
Стаття 153, частина 2 (переміщена)	Стаття 12
	Стаття 13 ([4]|[28])
Стаття 7 (скасована) ([5]|[29])	
Стаття 8 (скасована) ([6]|[30])	
Стаття 9 (скасована)	
Стаття 10 (скасована) ([7]|[31])	
Стаття 11 (скасована) ([8]|[32])	*Статті 326 – 334*
Стаття 11*a* (скасована) ([8]|[32])	*Статті 326 – 334*
Стаття 12 (переміщена)	*Стаття 18*
Стаття 13 (переміщена)	*Стаття 19*
Стаття 14 (переміщена)	*Стаття 26*
Стаття 15 (переміщена)	*Стаття 27*
Стаття 16	Стаття 14
Стаття 255 (переміщена)	Стаття 15
Стаття 286 (переміщена)	Стаття 16
	Стаття 17
ЧАСТИНА ДВА – ГРОМАДЯНСТВО СОЮЗУ	ЧАСТИНА ДВА – ГРОМАДЯНСТВО СОЮЗУ ТА НЕДИСКРИМІНАЦІЯ
Стаття 12 (переміщена)	Стаття 18
Стаття 13 (переміщена)	Стаття 19
Стаття 17	Стаття 20
Стаття 18	Стаття 21
Стаття 19	Стаття 22
Стаття 20	Стаття 23
Стаття 21	Стаття 24
Стаття 22	Стаття 25
ЧАСТИНА ТРИ – ПОЛІТИКИ СПІЛЬНОТИ	ЧАСТИНА ТРИ – ПОЛІТИКИ СОЮЗУ ТА ВНУТРІШНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ
	Розділ I – Внутрішній ринок
Стаття 14 (переміщена)	Стаття 26
Стаття 15 (переміщена)	Стаття 27
Розділ I – Вільний рух товарів	Розділ II – Вільний рух товарів
Стаття 23	Стаття 28

[4] ([28]) Доповнення резолютивною частиною протоколу про захист і добробут тварин.
[5] ([29]) Замінена, в суті, статтею 13 TEU.
[6] ([30]) Замінена, в суті, статтею 13 TEU та частиною 1 статті 282 TFEU.
[7] ([31]) Замінена, в суті, частиною 3 статті 4 TEU.
[8] ([32]) Також замінена статтею 20 TEU.

Стара нумерація у Договорі про заснування Європейського Співтовариства	**Нова нумерація у Договорі про функціонування Європейського Союзу**
Стаття 24	Стаття 29
Глава 1 – Митний союз	Глава 1 – Митний союз
Стаття 25	Стаття 30
Стаття 26	Стаття 31
Стаття 27	Стаття 32
Частина Три, Розділ X, Митне співробітництво (переміщена)	Глава 2 – Митне співробітництво
Стаття 135 (переміщена)	Стаття 33
Глава 2 – Заборона кількісних обмежень між державами-членами	Глава 3 – Заборона кількісних обмежень між державами-членами
Стаття 28	Стаття 34
Стаття 29	Стаття 35
Стаття 30	Стаття 36
Стаття 31	Стаття 37
Розділ II – Сільське господарство	Розділ III – Сільське господарство та рибальство
Стаття 32	Стаття 38
Стаття 33	Стаття 39
Стаття 34	Стаття 40
Стаття 35	Стаття 41
Стаття 36	Стаття 42
Стаття 37	Стаття 43
Стаття 38	Стаття 44
Розділ III – ВІЛЬНИЙ РУХ ОСІБ, ПОСЛУГ ТА КАПІТАЛУ	РОЗДІЛ IV – ВІЛЬНИЙ РУХ ОСІБ, ПОСЛУГ ТА КАПІТАЛУ
Глава 1 – Працівники	Глава 1 – Працівники
Стаття 39	Стаття 45
Стаття 40	Стаття 46
Стаття 41	Стаття 47
Стаття 42	Стаття 48
Глава 2 – Право на заснування	Глава 2 – Право на заснування
Стаття 43	Стаття 49
Стаття 44	Стаття 50
Стаття 45	Стаття 51
Стаття 45	Стаття 52
Стаття 47	Стаття 53
Стаття 48	Стаття 54
Стаття 294 (переміщена)	Стаття 55

Стара нумерація у Договорі про заснування Європейського Співтовариства	**Нова нумерація у Договорі про функціонування Європейського Союзу**
Глава 3 – Послуги	Глава 3 – Послуги
Стаття 49	Стаття 56
Стаття 50	Стаття 57
Стаття 51	Стаття 58
Стаття 52	Стаття 59
Стаття 53	Стаття 60
Стаття 54	Стаття 61
Стаття 55	Стаття 62
Глава 4 – Капітал та платежі	Глава 4 – Капітал та платежі
Стаття 56	Стаття 63
Стаття 57	Стаття 64
Стаття 58	Стаття 65
Стаття 59	Стаття 66
Стаття 60 (переміщена)	*Стаття 75*
Розділ IV – Візи, притулок, імміграція та інші питання, пов'язані з вільним рухом осіб	Розділ V – Простір свободи, безпеки та правосуддя
	Глава 1 – Загальні положення
Стаття 61	Стаття 67 ([9]|[33])
	Стаття 68
	Стаття 69
	Стаття 70
	Стаття 71 ([10]|[34])
Стаття 64, частина 1 (замінена)	Стаття 72 ([11]|[35])
	Стаття 73
Стаття 66 (замінена)	Стаття 74
Стаття 60 (переміщена)	Стаття 75
	Стаття 76
	Глава 2 – Політика щодо прикордонних перевірок, притулку та імміграції
Стаття 62	Стаття 77
Стаття 63, пункти 1 і 2, та стаття 64, частина 2 ([12]|[36])	Стаття 78

[9] ([33]) Також замінює чинну статтю 29 TEU.
[10] ([34]) Замінює чинну статтю 36 TEU.
[11] ([35]) Також замінює чинну статтю 33 TEU.
[12] ([36]) Пункти 1 і 2 статті 63 ЄС замінені частинами 1 і 2 статті 78 TFEU, а частина 2 статті 64 замінена частиною 3 статті 78 TFEU.

Стара нумерація у Договорі про заснування Європейського Співтовариства	**Нова нумерація у Договорі про функціонування Європейського Союзу**
Стаття 63, пункти 3 і 4	Стаття 79
	Стаття 80
Стаття 64, частина 1 (замінена)	*Стаття 72*
	Глава 3 – Судове співробітництво в цивільних справах
Стаття 65	Стаття 81
Стаття 66 (замінена)	*Стаття 74*
Стаття 67 (скасована)	
Стаття 68 (скасована)	
Стаття 69 (скасована)	
	Глава 4 – Судове співробітництво в
	кримінальних справах
	Стаття 82 ([13]|[37])
	Стаття 83 ([13|37])
	Стаття 84
	Стаття 85 ([13|37])
	Стаття 86
	Глава 5 – Поліцейське співробітництво
	Стаття 87 ([14]|[38])
	Стаття 88 ([14|38])
	Стаття 89 ([15]|[39])
Розділ V – Транспорт	Розділ VI – Транспорт
Стаття 70	Стаття 90
Стаття 71	Стаття 91
Стаття 72	Стаття 92
Стаття 73	Стаття 93
Стаття 74	Стаття 94
Стаття 75	Стаття 95
Стаття 76	Стаття 96
Стаття 77	Стаття 97
Стаття 78	Стаття 98
Стаття 79	Стаття 99

[13] (37) Замінює чинну статтю 31 TEU.
[14] (38) Замінює чинну статтю 30 TEU.
[15] (39) Замінює чинну статтю 32 TEU.

Стара нумерація у Договорі про заснування Європейського Співтовариства	**Нова нумерація у Договорі про функціонування Європейського Союзу**
Стаття 80	Стаття 100
Розділ VI – Спільні правила конкуренції, оподаткування та зближення законодавства	Розділ VII – Спільні правила конкуренції, оподаткування та зближення законодавства
Глава 1 – Правила конкуренції	Глава 1 – Правила конкуренції
Секція 1 – Правила, що застосовуються до суб'єктів господарювання	Секція 1 – Правила, що застосовуються до суб'єктів господарювання
Стаття 81	Стаття 101
Стаття 82	Стаття 102
Стаття 83	Стаття 103
Стаття 84	Стаття 104
Стаття 85	Стаття 105
Стаття 86	Стаття 106
Секція 2 – Допомога, що надається державами	Секція 2 – Допомога, що надається державами
Стаття 87	Стаття 107
Стаття 88	Стаття 108
Стаття 89	Стаття 109
Глава 2 – Податкові положення	Глава 2 – Податкові положення
Стаття 90	Стаття 110
Стаття 91	Стаття 111
Стаття 92	Стаття 112
Стаття 93	Стаття 113
Глава 3 – Наближення законодавства	Глава 3 – Наближення законодавства
Стаття 95 (переміщена)	Стаття 114
Стаття 94 (переміщена)	Стаття 115
Стаття 96	Стаття 116
Стаття 97	Стаття 117
	Стаття 118
Розділ VII – Економічна та монетарна політика	Розділ VIII – Економічна та монетарна політика
Стаття 4 (переміщена)	Стаття 119
Глава 1 – Економічна політика	Глава 1 – Економічна політика
Стаття 98	Стаття 120
Стаття 99	Стаття 121
Стаття 100	Стаття 122
Стаття 101	Стаття 123
Стаття 102	Стаття 124

Стара нумерація у Договорі про заснування Європейського Співтовариства	**Нова нумерація у Договорі про функціонування Європейського Союзу**
Стаття 103	Стаття 125
Стаття 104	Стаття 126
Глава 2 – Монетарна політика	Глава 2 – Монетарна політика
Стаття 105	Стаття 127
Стаття 106	Стаття 128
Стаття 107	Стаття 129
Стаття 108	Стаття 130
Стаття 109	Стаття 131
Стаття 110	Стаття 132
Стаття 111, частини 1 – 3 та 5 (переміщені)	*Стаття 219*
Стаття 111, частина 4 (переміщена)	*Стаття 138*
	Стаття 133
Глава 3 – Інституційні положення	Глава 3 – Інституційні положення
Стаття 112 (переміщена)	*Стаття 283*
Стаття 113 (переміщена)	*Стаття 284*
Стаття 114	Стаття 134
Стаття 115	Стаття 135
	Глава 4 – Особливі положення для держав-членів, валютою яких є євро
	Стаття 136
	Стаття 137
Стаття 111, частина 4 (переміщена)	Стаття 138
Глава 4 – Перехідні положення	Глава 5 – Перехідні положення
Стаття 116 (скасована)	
	Стаття 139
Стаття 117, частини 1, 2, шостий абзац, та частини 3 – 9 (скасовані)	
Стаття 117, частина 2, перші п’ять абзаців (переміщені)	*Стаття 141, частина 2*
Стаття 121, частина 1 (переміщена) *Стаття 122, частина 2, друге речення (переміщене)* *Стаття 123, частина 2 (переміщена)*	Стаття 140 ([16]|[40])
Стаття 118 (скасована)	

[16] ([40]) - Частина 1 статті 140 переймає формулювання частини 1 статті 121.
- Частина 2 статті 140 переймає друге речення частини 2 статті 122.
- Частина 3 статті 140 переймає частину 5 статті 123.

Стара нумерація у Договорі про заснування Європейського Співтовариства	**Нова нумерація у Договорі про функціонування Європейського Союзу**
Стаття 123, частина 3 (переміщена) *Стаття 117, частина 2, перші п'ять абзаців (переміщені)*	Стаття 141 ([17]|[41])
Стаття 124, частина 1 (переміщена)	Стаття 142
Стаття 119	Стаття 143
Стаття 120	Стаття 144
Стаття 121, частина 1 (переміщена)	*Стаття 140, частина 1*
Стаття 121, частини 2 – 4 (скасовані)	
Стаття 122, частини 1, 2, перше речення, 3, 4, 5 та 6 (скасовані)	
Стаття 122, частина 2, друге речення(переміщене)	*Стаття 140, частина 2, перший пункт*
Стаття 123, частини 1, 2 та 4 (скасовані)	
Стаття 123, частина 3 (переміщена)	*Стаття 141, частина 1*
Стаття 123, частина 5 (переміщена)	*Стаття 140, частина 3*
Стаття 124, частина 1 (переміщена)	*Стаття 142*
Стаття 124, частина 2 (скасована)	
Розділ VIII – Зайнятість	Розділ IX – Зайнятість
Стаття 125	Стаття 145
Стаття 126	Стаття 146
Стаття 127	Стаття 147
Стаття 128	Стаття 148
Стаття 129	Стаття 149
Стаття 130	Стаття 150
Розділ IX – Спільна торгівельна політика (переміщений)	*Частина П'ять, Розділ II, Спільна торгівельна політика*
Стаття 131 (переміщена)	*Стаття 206*
Стаття 132 (переміщена)	
Стаття 133 (переміщена)	*Стаття 207*
Стаття 134 (переміщена)	
Розділ X – Митна співпраця	*Частина Три, Розділ II, Глава 2, Митна співпраця*
Стаття 135 (переміщена)	*Стаття 33*
Розділ XI – Соціальна політика, освіта, професійне навчання та молодь	Розділ X – Соціальна політика
Глава 1 – Соціальні положення (скасована)	

[17] ([41]) - Частина 1 статті 141 переймає частину 3 статті 123.
- Частина 2 статті 141 переймає перші п'ять абзаців частини 2 статті 117.

Стара нумерація у Договорі про заснування Європейського Співтовариства	**Нова нумерація у Договорі про функціонування Європейського Союзу**
Стаття 136	Стаття 151
	Стаття 152
Стаття 137	Стаття 153
Стаття 138	Стаття 154
Стаття 139	Стаття 155
Стаття 140	Стаття 156
Стаття 141	Стаття 157
Стаття 142	Стаття 158
Стаття 143	Стаття 159
Стаття 144	Стаття 160
Стаття 145	Стаття 161
Глава 2 – Європейський соціальний фонд	Розділ XI – Європейський соціальний фонд
Стаття 146	Стаття 162
Стаття 147	Стаття 163
Стаття 148	Стаття 164
Глава 3 – Освіта, професійне навчання та молодь	Розділ XII – Освіта, професійне навчання, молодь та спорт
Стаття 149	Стаття 165
Стаття 150	Стаття 166
Розділ XII – Культура	Розділ XIII – Культура
Стаття 151	Стаття 167
Розділ XIII – Охорона громадського здоров’я	Розділ XIV – Охорона громадського здоров’я
Стаття 152	Стаття 168
Розділ XIV – Захист прав споживачів	Розділ XV – Захист прав споживачів
Стаття 153, частини 1, 3, 4 та 5	Стаття 169
Стаття 153, частина 2 (переміщена)	*Стаття 12*
Розділ XV – Транс’європейські мережі	Розділ XVI – Транс’європейські мережі
Стаття 154	Стаття 170
Стаття 155	Стаття 171
Стаття 156	Стаття 172
Розділ XVI – Промисловість	Розділ XVII – Промисловість
Стаття 157	Стаття 173
Розділ XVII – Економічна та соціальна згуртованість	Розділ XVIII – Економічна, соціальна та територіальна згуртованість
Стаття 158	Стаття 174
Стаття 159	Стаття 175
Стаття 160	Стаття 176

Стара нумерація у Договорі про заснування Європейського Співтовариства	**Нова нумерація у Договорі про функціонування Європейського Союзу**
Стаття 161	Стаття 177
Стаття 162	Стаття 178
Розділ XVIII – Дослідження та технічний розвиток	Розділ XIX – Дослідження, технічний розвиток і космос
Стаття 163	Стаття 179
Стаття 164	Стаття 180
Стаття 165	Стаття 181
Стаття 166	Стаття 182
Стаття 167	Стаття 183
Стаття 168	Стаття 184
Стаття 169	Стаття 185
Стаття 170	Стаття 186
Стаття 171	Стаття 187
Стаття 172	Стаття 188
	Стаття 189
Стаття 173	Стаття 190
Розділ XIX – Довкілля	Розділ XX – Довкілля
Стаття 174	Стаття 191
Стаття 175	Стаття 192
Стаття 176	Стаття 193
	Розділ XXI – Енергетика
	Стаття 194
	Розділ XXII – Туризм
	Стаття 195
	Розділ XXIII – Цивільний захист
	Стаття 196
	Розділ XXIV – Адміністративне співробітництво
	Стаття 197
Розділ XX – Співпраця з питань розвитку (переміщений)	*Частина П'ять, Розділ III, Глава 1, Співпраця з питань розвитку*
Стаття 177 (переміщена)	*Стаття 208*
Стаття 178 (скасована) ([18]|[42])	
Стаття 179 (переміщена)	*Стаття 209*
Стаття 180 (переміщена)	*Стаття 210*
Стаття 181 (переміщена)	*Стаття 211*

[18] ([42]) Замінена, в суті, другим реченням другого пункту частини 1 статті 208 TFEU.

Стара нумерація у Договорі про заснування Європейського Співтовариства	**Нова нумерація у Договорі про функціонування Європейського Союзу**
Розділ XXI – Економічна, фінансова та технічна співпраця з третіми країнами	*Частина П'ять, Розділ III, Глава 2, Економічне, фінансове та технічне співробітництво з третіми країнами*
Стаття 181*a* (переміщена)	*Стаття 212*
ЧАСТИНА ЧЕТВЕРТА – АСОЦІЮВАННЯ ЗАМОРСЬКИХ КРАЇН ТА ТЕРИТОРІЙ	ЧАСТИНА ЧЕТВЕРТА – АСОЦІЮВАННЯ ЗАМОРСЬКИХ КРАЇН ТА ТЕРИТОРІЙ
Стаття 182	Стаття 198
Стаття 183	Стаття 199
Стаття 184	Стаття 200
Стаття 185	Стаття 201
Стаття 186	Стаття 202
Стаття 187	Стаття 203
Стаття 188	Стаття 204
	ЧАСТИНА П'ЯТЬ – ЗОВНІШНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ СОЮЗУ
	Розділ I – Загальні положення щодо зовнішньої діяльності Союзу
	Стаття 205
Частина Три, Розділ IX, Спільна торгівельна політика (переміщена	Розділ II – Спільна торгівельна політика
Стаття 131 (переміщена)	Стаття 206
Стаття 133 (переміщена)	Стаття 207
	Розділ III – Співробітництво з третіми країнами та гуманітарна допомога
Частина Три, Розділ XX, Співробітництво з питань розвитку (переміщена)	Глава 1 – Співробітництво з питань розвитку
Стаття 177 (переміщена)	Стаття 208 ([19]|[43])
Стаття 179 (переміщена)	Стаття 209
Стаття 180 (переміщена)	Стаття 210
Стаття 181 (переміщена)	Стаття 211
Частина Три, Розділ XXI, Економічне, фінансове та технічне співробітництво з третіми країнами (переміщена)	Глава 2 – Економічне, фінансове та технічне співробітництво з третіми країнами
Стаття 181a (переміщена)	Стаття 212
	Стаття 213
	Глава 2 – Гуманітарна допомога

[19] ([43]) Друге речення другого пункту частини 1 замінює, в суті, статтю 178 ТЕС.

Стара нумерація у Договорі про заснування Європейського Співтовариства	**Нова нумерація у Договорі про функціонування Європейського Союзу**
	Стаття 214
	Розділ IV – Обмежувальні заходи
Стаття 301 (замінена)	Стаття 215
	Розділ V – Міжнародні угоди
	Стаття 216
Стаття 310 (переміщена)	Стаття 217
Стаття 300 (замінена)	Стаття 218
Стаття 111, частини 1 – 3 та 5 (переміщені)	Стаття 219
	Розділ VI – Відносини Союзу з міжнародними організаціями і третіми країнами та місії Союзу
Статті 302 – 304 (замінена)	Стаття 220
	Стаття 221
	Розділ VII – Застереження щодо солідарності
	Стаття 222
ЧАСТИНА П’ЯТЬ – ІНСТИТУЦІЇ СПІВТОВАРИСТВА	ЧАСТИНА ШІСТЬ – ІНСТИТУЦІЙНІ ТА ФІНАНСОВІ ПОЛОЖЕННЯ
Розділ I – Інституційні положення	Розділ I – Інституційні положення
Глава 1 – Інституції	Глава 1 – Інституції
Секція 1 – Європейський Парламент	Секція 1 – Європейський Парламент
Стаття 189 (скасована) ([20]|[44])	
Стаття 190, частини 1-3 (скасовані) ([21]|[45])	
Стаття 190, частини 4 та 5	Стаття 223
Стаття 191, перша частина (скасована) ([22]|[46])	
Стаття 191, друга частина	Стаття 224
Стаття 192, перша частина (скасована) ([23]|[47])	
Стаття 192, друга частина	Стаття 225
Стаття 193	Стаття 226
Стаття 194	Стаття 227
Стаття 195	Стаття 228
Стаття 196	Стаття 229
Стаття 197, перша частина (скасована) ([24]|[48])	

[20] ([44]) Замінена, в суті, частинами 1 та 2 статті 14 TEU.
[21] ([45]) Замінені, в суті, частинами 1 - 3 статті 14 TEU.
[22] ([46]) Замінена, в суті, частиною 4 статті 11 TEU.
[23] ([47]) Замінена, в суті, частиною 1 статті 14 TEU.

Стара нумерація у Договорі про заснування Європейського Співтовариства	**Нова нумерація у Договорі про функціонування Європейського Союзу**
Стаття 197, друга, третя та четверта частини	Стаття 230
Стаття 198	Стаття 231
Стаття 199	Стаття 232
Стаття 200	Стаття 233
Стаття 201	Стаття 234
	Секція 2 – Європейська Рада
	Стаття 235
	Стаття 236
Секція 2 – Рада	Секція 3 – Рада
Стаття 202 (скасована) ([25]||[49])	
Стаття 203 (скасована) ([26]|[50])	
Стаття 204	Стаття 237
Стаття 205, частини 2 та 4 (скасовані) ([27]|[51])	
Стаття 205, частини 1 та 3	Стаття 238
Стаття 206	Стаття 239
Стаття 207	Стаття 240
Стаття 208	Стаття 241
Стаття 209	Стаття 242
Стаття 210	Стаття 243
Секція 3 – Комісія	Секція 4 – Комісія
Стаття 211 (скасована) ([28]|[52])	
	Стаття 244
Стаття 212 (переміщена)	*Стаття 249, частина 2*
Стаття 213	Стаття 245
Стаття 214 (скасована) ([29]|[53])	
Стаття 215	Стаття 246
Стаття 216	Стаття 247
Стаття 217, частини 1, 3 та 4 (скасовані) ([30]|[54])	
Стаття 217, частина 2	Стаття 248
Стаття 218, частина 1 (скасована) ([31]|[55])	

[24] ([48]) Замінена, в суті, частиною 4 статті 14 TEU.
[25] ([49]) Замінена, в суті, частиною 1 статті 16 TEU та статтями 290 і 291 TFEU.
[26] ([50]) Замінена, в суті, частинами 2 та 9 статті 16 TEU.
[27] ([51]) Замінені, в суті, частинами 4 та 5 статті 14 TEU.
[28] ([52]) Замінена, в суті, частиною 1 статті 17 TEU.
[29] ([53]) Замінена, в суті, частинами 3 та 7 статті 17 TEU.
[30] ([54]) Замінені, в суті, частиною 6 статті 17 TEU.

Стара нумерація у Договорі про заснування Європейського Співтовариства	**Нова нумерація у Договорі про функціонування Європейського Союзу**
Стаття 218, частина 2	Стаття 249
Стаття 219	Стаття 250
Секція 4 – Суд	Секція 5 – Суд Європейського Союзу
Стаття 220 (скасована) ([32]|[56])	
Стаття 221, перша частина (скасована) ([33]|[57])	
Стаття 221, друга та третя частини	Стаття 251
Стаття 222	Стаття 252
Стаття 223	Стаття 253
Стаття 224 ([34]|[58])	Стаття 254
	Стаття 255
Стаття 225	Стаття 256
Стаття 225*a*	Стаття 257
Стаття 226	Стаття 258
Стаття 227	Стаття 259
Стаття 228	Стаття 260
Стаття 229	Стаття 261
Стаття 229a	Стаття 262
Стаття 230	Стаття 263
Стаття 231	Стаття 264
Стаття 232	Стаття 265
Стаття 233	Стаття 266
Стаття 234	Стаття 267
Стаття 235	Стаття 268
Стаття 269	
Стаття 236	Стаття 270
Стаття 237	Стаття 271
Стаття 238	Стаття 272
Стаття 239	Стаття 273
Стаття 240	Стаття 274
Стаття 275	
Стаття 276	
Стаття 241	Стаття 277
Стаття 242	Стаття 278

[31] ([55]) Замінена, в суті, статтею 295 TFEU.
[32] ([56]) Замінена, в суті, статтею 19 TEU.
[33] ([57]) Замінена, в суті, першим пунктом частини 2 статті 19 TEU.
[34] ([58]) Перше речення першого пункту замінене, в суті, другим пунктом частини 2 статті 19 TEU.

Стара нумерація у Договорі про заснування Європейського Співтовариства	**Нова нумерація у Договорі про функціонування Європейського Союзу**
Стаття 243	Стаття 279
Стаття 244	Стаття 280
Стаття 245	Стаття 281
	Секція 6 – Європейський центральний банк
	Стаття 282
Стаття 112 (переміщена)	Стаття 283
Стаття 113 (переміщена)	Стаття 284
Секція 5 – Рахункова палата	Секція 7 – Рахункова палата
Стаття 246	Стаття 285
Стаття 247	Стаття 286
Стаття 248	Стаття 287
Глава 2 – Положення, спільні для кількох інституцій	Глава 2 – Правові акти Союзу, процедури ухвалення та інші положення
	Секція 1 – Правові акти Союзу
Стаття 249	Стаття 288
	Стаття 289
	Стаття 290 ([35]|[59])
	Стаття 291 ([35]|[59])
	Стаття 292
	Секція 2 – Процедури ухвалення актів та інші положення
Стаття 250	Стаття 293
Стаття 251	Стаття 294
Стаття 252 (скасована)	
Стаття 295	
Стаття 253	Стаття 296
Стаття 254	Стаття 297
Стаття 298	
Стаття 255 (переміщена)	*Стаття 15*
Стаття 256	Стаття 299
	Глава 3 – Дорадчі органи Союзу
	Стаття 300
Глава 3 – Економічно-соціальний комітет	Секція 1 – Економічно-соціальний комітет
Стаття 257 (скасована) ([36]|[60])	
Стаття 258, перша, друга та четверта	Стаття 301

[35] ([59]) Замінює, в суті, третій абзац статті 202 TEC.
[36] ([60]) Замінена, в суті, частиною 2 статті 300 TFEU.

Стара нумерація у Договорі про заснування Європейського Співтовариства	**Нова нумерація у Договорі про функціонування Європейського Союзу**
частини	
Стаття 258, третя частина (скасована) ([37]|[61])	
Стаття 259	Стаття 302
Стаття 260	Стаття 303
Стаття 261 (скасована)	
Стаття 262	Стаття 304
Глава 4 – Комітет регіонів	Секція 2 – Комітет регіонів
Стаття 263, перша та п’ята частини (скасовані) ([38]|[62])	
Стаття 263, друга – четверта частини	Стаття 305
Стаття 264	Стаття 306
Стаття 265	Стаття 307
Глава 5 – Європейський інвестиційний банк	Глава 4 – Європейський інвестиційний банк
Стаття 266	Стаття 308
Стаття 267	Стаття 309
Розділ II – Фінансові положення	Розділ II – Фінансові положення
Стаття 268	Стаття 310
	Глава 1 – Власні ресурси Союзу
Стаття 269	Стаття 311
Стаття 270 (скасована) ([39]|[63])	
	Глава 2 – Багаторічна фінансова програма
	Стаття 312
	Глава 3 – Річний бюджет Союзу
Стаття 272, частина 1 (переміщена)	Стаття 313
Стаття 271 (переміщена)	*Стаття 316*
Стаття 272, частина 1 (переміщена)	*Стаття 313*
Стаття 272, частини 2 – 10	Стаття 314
Стаття 273	Стаття 315
Стаття 271 (переміщена)	Стаття 316
	Глава 4 – Виконання бюджету та звільнення від зобов’язань
Стаття 274	Стаття 317
Стаття 275	Стаття 318
Стаття 276	Стаття 319
	Глава 5 – Спільні положення

[37] ([61]) Замінена, в суті, частиною 4 статті 300 TFEU.
[38] (62) Замінені, в суті, частинами 3 та 4 статті 300 TFEU.
[39] (63) Замінена, в суті, частиною 4 статті 310 TFEU.

Стара нумерація у Договорі про заснування Європейського Співтовариства	**Нова нумерація у Договорі про функціонування Європейського Союзу**
Стаття 277	Стаття 320
Стаття 278	Стаття 321
Стаття 279	Стаття 322
	Стаття 323
	Стаття 324
	Глава 6 – Боротьба проти шахрайства
Стаття 280	Стаття 325
	Розділ III – Посилена співпраця
Статті 11 та 11a (замінені)	Стаття 326 ([40]|[64])
Статті 11 та 11a (замінені)	Стаття 327 ([40]|[64])
Статті 11 та 11a (замінені)	Стаття 328 ([40]|[64])
Статті 11 та 11a (замінені)	Стаття 329 ([40]|[64])
Статті 11 та 11a (замінені)	Стаття 330 ([40]|[64])
Статті 11 та 11a (замінені)	Стаття 331 ([40]|[64])
Статті 11 та 11a (замінені)	Стаття 332 ([40]|[64])
Статті 11 та 11a (замінені)	Стаття 333 ([40]|[64])
Статті 11 та 11a (замінені)	Стаття 334 ([40]|[64])
ЧАСТИНА ШІСТЬ – ЗАГАЛЬНІ ТА ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	ЧАСТИНА СІМ – ЗАГАЛЬНІ ТА ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ
Стаття 281 (скасована) ([41]|[65])	
Стаття 282	Стаття 335
Стаття 283	Стаття 336
Стаття 284	Стаття 337
Стаття 285	Стаття 338
Стаття 286 (замінена)	*Стаття 16*
Стаття 287	Стаття 339
Стаття 288	Стаття 340
Стаття 289	Стаття 341
Стаття 290	Стаття 342
Стаття 291	Стаття 343
Стаття 292	Стаття 344
Стаття 293 (скасована)	
Стаття 294 (переміщена)	Стаття 55
Стаття 295	Стаття 345
Стаття 296	Стаття 346

[40] ([64]) Також замінює чинні статті 27*a* – 27*e*, 40 - 40*b* і 43 – 45 TEU.
[41] ([65]) Замінена, в суті, статтею 47 TEU.

Стара нумерація у Договорі про заснування Європейського Співтовариства	**Нова нумерація у Договорі про функціонування Європейського Союзу**
Стаття 297	Стаття 347
Стаття 298	Стаття 348
Стаття 299, частина 1 (скасована) ([42]|[66])	
Стаття 299, частина 2, другий, третій та четвертий пункти	Стаття 349
Стаття 299, частина 2, перший пункт та частини 3 – 6 (переміщені)	*Стаття 355*
Стаття 300 (замінена)	*Стаття 218*
Стаття 301 (замінена)	*Стаття 215*
Стаття 302 (замінена)	*Стаття 220*
Стаття 303 (замінена)	*Стаття 220*
Стаття 304 (замінена)	*Стаття 220*
Стаття 305 (замінена)	
Стаття 306	Стаття 350
Стаття 307	Стаття 351
Стаття 308	Стаття 352
Стаття 353	
Стаття 309	Стаття 354
Стаття 310 (переміщена)	*Стаття 217*
Стаття 311 (скасована) ([43]|[67])	
Стаття 299, частина 2, перший пункт та частини 3 – 6 (переміщені)	Стаття 355
Стаття 312	Стаття 356
Прикінцеві положення	
Стаття 313	Стаття 357
	Стаття 358
Стаття 314 (скасована) ([44]|[68])	

[42] ([66]) Замінена, в суті, статтею 52 TEU.
[43] ([67]) Замінена, в суті, статтею 51 TEU.
[44] ([68]) Замінена, в суті, статтею 55 TEU.